

ทฤษฎี วัตถุประสงค์ของการลงโทษ และแนวความคิดเกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิต

การลงโทษประหารชีวิตเป็นรูปแบบการลงโทษที่เก่าแก่และรุนแรงที่สุดซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยสังคมดั้งเดิมจนกระทั่งถึงทุกวันนี้ แม้กระทั่งปัจจุบันในหลายๆประเทศก็ยังคงใช้ความรุนแรงในการตัดสินผู้กระทำความผิดและมีการลงโทษอย่างสูงอยู่ เมื่อสังคมนั้นได้พัฒนามากขึ้น ความเจริญทางอารยธรรมของมนุษย์ได้นำไปสู่การพิจารณาถึงความเหมาะสมในกระบวนการลงโทษ และการเคารพในเรื่องของสิทธิมนุษยชนมากขึ้น โดยในบทนี้จะได้กล่าว และศึกษาถึงเรื่องทฤษฎี และแนวความคิดเกี่ยวกับการลงโทษ วัตถุประสงค์ของการลงโทษ และแนวความคิดเกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิต ว่ามีลักษณะอย่างไร

2.1 ทฤษฎี และ แนวความคิดเกี่ยวกับการลงโทษ

ในเรื่องทฤษฎี และความประสงค์ของการลงโทษนั้นได้วิวัฒนาการทางด้านแนวความคิดมาตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเราสามารถแบ่งการวิวัฒนาการนั้นออกได้เป็น 4 ยุคด้วยกันคือ¹

1. ยุคก่อนสำนักคลาสสิก (Pre-Classical School)
2. ยุคสำนักคลาสสิก (Classical School)
3. ยุคสำนักคลาสสิกใหม่ (Neo-Classical School)
4. ยุคสำนักปฏิฐานนิยม (Positive School)

2.1.1 ยุคก่อนสำนักคลาสสิก (Pre-Classical School)

ในยุคต้นๆชีวิตของมนุษย์มีความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ ในสังคมยุคนี้ยังไม่มีความคิดเรื่องระบบกฎหมาย แต่จะมีศีลธรรม (Moral) ของสังคมเป็นแบบแผนต่างๆในการดำเนินชีวิต ด้วยเหตุนี้กฎเกณฑ์ต่างๆ จึงมีพื้นฐานมาจากบทบังคับทางศาสนา ความกลัวต่อสิ่งลึกลับ และเชื่อต่อดวงวิญญาณ ในกรณีการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด หรือประพฤติฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของสังคมจะมีลักษณะเป็นการเรียกร้องความยุติธรรมตามธรรมชาติในลักษณะตาต่อตาฟันต่อฟัน (Lex Talionis) จึงเกิดการเรียกร้อง

¹ สันธน์ รัตนไพจิตร, "ความประสงค์ของการลงโทษอาญา : ศึกษาเฉพาะประเทศไทยสมัยใช้กฎหมายลักษณะอาญาประมวลกฎหมายอาญา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527), หน้า 22-29.

ยึดเยื่อ แพทย์ชาย ลูกหลานจากบุคคลเป็นครอบครัว เป็นชุมชน จนอาจทำให้สังคมเกิดความวุ่นวาย ขึ้นได้ ดังนั้นจึงเกิดระบบคนกลาง (Impartial Third Party) ขึ้นมาเพื่อทำการไกล่เกลี่ย ตัดสินให้ฝ่าย ถูกทำร้าย หรือที่ได้รับความเสียหายมากกว่า ให้ได้รับการชดใช้ความเสียหาย (Expiation) ซึ่งเป็นที่ยอมรับทั้งสองฝ่าย ดังนั้นความประสงค์ของการลงโทษในสมัยนี้จึงเป็นเรื่องที่ต้องการชดใช้ความเสียหายแก่ผู้เสียหาย

วิธีการค้นหาข้อเท็จจริงหรือเพื่อค้นหาตัวบุคคลผู้กระทำความผิดในสมัยนั้นจะมีอยู่สองวิธีคือ Trial By Ordeal และ Trial By Battle

TRIAL BY ORDEAL เป็นยุคสมัยจารีตนครบาล เป็นเรื่องของการดำเนินา ลุยไฟ ทรมาน เพื่อที่จะค้นหาตัวบุคคลผู้กระทำความผิด โดยในยุคนั้นมีความเชื่อในเรื่องของพระเจ้าว่าเวลาใดพระเจ้าก็จะต้องคุ้มครองคนดี

TRIAL BY BATTLE เป็นเรื่องของการให้คู่ความทั้งสองฝ่ายมาต่อสู้กันโดยเชื่อว่า พระเจ้า จะอยู่ข้างคนบริสุทธิ์หรือฝ่ายที่ถูกต้อง โดยส่วนมากฝ่ายผู้เสียหายจะเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ ซึ่งเป็นที่มาของระบบการจ้างบุคคลมาทำการต่อสู้กัน โดยฝ่ายผู้เสียหายจะเป็นผู้ว่าจ้าง²

2.1.2 ยุคสำนักคลาสสิก (Classical School)

สำนักคลาสสิกเกิดขึ้นในตอนปลายศตวรรษที่ 18 ทั้งนี้เพื่อที่จะคัดค้านการลงโทษซึ่งเป็นไปตาม อำนาจและทารุณโหดร้ายของผู้ตัดสินคดีความ โดยยุคนี้การลงโทษนั้นควรจะทำด้วยความมุ่ง หมายอันสำคัญที่สุด คือ เพื่อป้องกันอาชญากรรม และเพื่อที่จะป้องกันมิให้การลงโทษผู้กระทำความ ผิดเป็นไปตามอารมณ์ของผู้ลงโทษ ฉะนั้นการลงโทษจึงจะต้องกระทำโดยเปิดเผย รวดเร็ว และสมควร แก่ความจำเป็นโดยให้มีความหนักเบาเป็นไปตามส่วนแห่งความร้ายแรงของอาชญากรรมนั้น และโทษ ที่จะลงนั้นจะต้องเป็นโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายและด้วยความหนักเบาตามที่กำหนดไว้อย่างแน่นอน ตามกฎหมาย และพยายามให้บุคคลอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ของกฎหมายข้อบังคับเดียวกัน ทุกคนจะมี ความเท่าเทียมกันและเสมอภาคกัน ทฤษฎีที่ยึดถือในสำนักนี้ ก็คือ ทฤษฎีเจตจำนงอิสระ(FREE WILL THEORY) โดยทฤษฎีนี้ถือหลักว่าทุกๆคนมีอิสระในการกระทำ สามารถที่จะเลือก กระทำสิ่งใดๆได้ ระหว่างการทำความดีและการทำความชั่ว ดังนั้นเมื่อเลือกที่จะกระทำความชั่ว โดยเชื่อว่าจะให้ผล ประโยชน์ตอบแทนมากกว่าจึงต้องมีการลงโทษให้สาสมกับความผิดที่ได้กระทำ ซึ่งทฤษฎีนี้เป็นที่นิยม

² วีระพงษ์ บุญญภาส, เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาการบริหารงานกระบวนการยุติธรรมทางอาญา, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2542), หน้า 1-10 .

กันมากในยุคนั้น และสำนักคลาสสิกมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อประเทศในยุโรป แต่ทว่าสิ่งที่สำนักคลาสสิกเชื่อมั่นนั้น จะมีลักษณะเป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม

2.1.3 ยุคสำนักคลาสสิกใหม่ (Neo-Classical School)

สำนักคลาสสิกใหม่เห็นว่า คนทุกคนมีเจตจำนงเสรีเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้เยาว์ คนชรา คนวิกลจริต หรือบุคคลธรรมดา ดังนั้นเมื่อเขามีเจตจำนงเสรีเท่าเทียมกันแล้วเขาจึงต้องรับผิดชอบในการกระทำอย่างเท่าเทียมกัน และเหตุผลสำคัญที่ทำให้ลงโทษอย่างเคร่งครัด ก็เนื่องมาจากความคิดของทฤษฎีป้องกันเห็นว่าการลงโทษควรกระทำเพื่อประโยชน์ของสังคม และการลงโทษจะเป็นประโยชน์ก็ต่อเมื่อป้องกันไม่ให้คนอื่นกระทำความผิดอีก และการลงโทษจะต้องให้มีความเหมาะสมกับตัวของบุคคลผู้กระทำความผิดด้วย ดังนั้นแนวความคิดของทฤษฎีนี้ จึงเห็นด้วยกับการลงโทษสูง จะเห็นได้ว่าในต้นศตวรรษที่ 19 ได้มีการลงโทษประหารชีวิตกันอย่างแพร่หลาย โดยเห็นว่าการลงโทษสูงสามารถข่มขู่ให้คนอื่นกลัวโทษได้ ดังนั้นสำนักคลาสสิกใหม่จึงเกิดขึ้นมาเพื่อคัดค้านความคิดของสำนักคลาสสิกเดิมในประเด็นทั้งสองนี้

2.1.4 ยุคสำนักปฏิฐานนิยม (Positive School)

ในสมัยช่วงต้น ศตวรรษที่ 19 อันเป็นช่วงปฏิวัติอุตสาหกรรม ความเจริญทางวิทยาศาสตร์ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีการนำทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์มาใช้กับสังคมมากขึ้น ทำให้เกิดความรู้สึกว่าการศึกษา และการเรียนรู้แบบวิธี EMPIRICAL METHOD มีความน่าเชื่อถือมากกว่าการคิดหาเหตุผลตามวิธีการทางตรรกวิทยาแบบสำนักคลาสสิกทางด้านอาชญาวิทยา และการลงโทษก็ได้เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ แต่เดิมการศึกษาเรื่องการทำผิด และการลงโทษ เป็นการศึกษาแบบใช้เหตุผลทางตรรกวิทยาเป็นพื้นฐาน แต่เมื่อเกิดขบวนการทางความคิดแบบ EMPIRICAL METHOD ก็ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ โดยอาศัยความรู้ทางวิทยาการ และเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ มาเป็นวิธีการในการศึกษาว่า ทำไมมนุษย์จึงกระทำความผิด และทำอะไรจึงจะทำให้มนุษย์เราเลิกกระทำความผิดเพื่อสังคมจะได้ปลอดภัย โดยสำนักนี้จะเชื่อในทฤษฎี "เหตุอันนำมาซึ่งผล" คือเป็นการศึกษาถึง ต้นเหตุของการเกิดอาชญากรรม โดยคัดค้านทฤษฎี FREE WILL โดยเห็นว่าเป็นนามธรรมไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาอาชญากรรมได้ จึงมีการสร้างทฤษฎีอาชญากรโดยกำเนิดขึ้นมา โดยเชื่อว่ามนุษย์มีความก้าวร้าวในสัญชาตญาณ โดยสืบทอดมาจากบรรพบุรุษมาสู่ลูกหลาน แต่ทุกคนจะรับมามากน้อยต่างกัน ซึ่งบุคคลผู้ที่ประกอบอาชญากรรมจะมีลักษณะที่บ่งบอกที่ปรากฏภายนอก เช่น หน้าผากลาดชัน ขากรรไกรกว้าง หน้าเหมือนลิง ทนต่อความเจ็บปวดได้มาก แต่ต่อมาทฤษฎีนี้ได้ถูกคัดค้าน โดยนัก

อาชญาวิทยารุ่นต่อๆมาว่า ไม่สามารถถ่ายทอดโดยทางสายโลหิต โดยเห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยที่สำคัญมากกว่า แต่อย่างไรก็ตาม แนวคิดและทฤษฎีอาชญาวิทยาในปัจจุบันได้รับอิทธิพลมาจากแนวความคิด หรือปรัชญาในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดของสำนักความคิดทางอาชญาวิทยา 2 สำนัก คือ สำนักดั้งเดิม(CLASSICAL SCHOOL) และสำนักปฏิฐานนิยม(POSITIVE SCHOOL) ทั้งนี้ทั้งนั้น ก็เพราะว่า

สำนักดั้งเดิม (CLASSICAL SCHOOL) มีแนวคิดที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและปฏิรูปกฎหมายให้มีการลงโทษที่มีมนุษยธรรมแน่นอนมากยิ่งขึ้น โดยได้เสนอให้ใช้การลงโทษเป็นเครื่องมือในการข่มขู่ ยับยั้ง การกระทำความผิดและเป็นการป้องกันอาชญากรรม

ส่วนสำนักปฏิฐานนิยม(POSITIVE SCHOOL)มีแนวความคิด โดยอาศัยหลักวิทยาศาสตร์ในการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการกระทำผิด และในการบังคับใช้กฎหมาย โดยกฎหมายจะต้องคำนึงถึงสาเหตุและพื้นเพดั้งเดิมของผู้กระทำผิด เพราะการกระทำผิดอาจจะเกิดจากความกดดัน และบีบคั้นทางร่างกาย จิตใจ หรือสภาพทางสังคม ส่วนการลงโทษผู้กระทำความผิดมิได้มุ่งหมายไปในด้านการข่มขู่ ยับยั้งการกระทำความผิด แต่เพื่อเป็นการอบรมแก้ไขให้เขาได้ปรับตัวเข้ากับสังคมได้

2.2 วัตถุประสงค์ของการลงโทษ

การลงโทษ (Punishment) เป็นกระบวนการใช้มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมสังคมเพื่อจำกัดขอบเขตความประพฤติของบุคคลในสังคมอันที่จะรักษาไว้ซึ่งความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดี และเสถียรภาพทางสังคม โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ดูแลให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งหากมีผู้ใดฝ่าฝืนก็ย่อมได้รับการลงโทษ

แต่เดิมจะมีวัตถุประสงค์ในการลงโทษเพื่อให้เกิดความเจ็บปวด โดยที่ยังไม่มีการค้นคิดทฤษฎีใดขึ้นมา จนเมื่อประมาณ 200 ปีที่ผ่านมาได้เกิดเหตุการณ์ขึ้นในประเทศอังกฤษ โดยมีเรือสินค้าของอังกฤษเกิดล่มบริเวณแหลมกู๊ดโฮป ซึ่งมีลูกเรือบางกลุ่มลงเรือเล็กหนีรอดมาได้ แต่มีเด็กหนุ่มคนหนึ่ง ซึ่งมีร่างกายอ่อนแอมากจึงถูกเพื่อนกะลาสีฆ่ากินเป็นอาหาร ต่อมากะลาสีเหล่านี้ได้ถูกนำตัวไปขึ้นศาล ซึ่งถูกตัดสินว่ามีความผิด และถูกนำตัวไปลงโทษ จึงเกิดคำถามว่าลงโทษพวกเขาทำไมเพราะในบางครั้งพวกเขาอาจมีความจำเป็นต้องฆ่าเด็กหนุ่มเพื่อให้ชีวิตของตนยังชีพอยู่ได้ซึ่งนับแต่นั้นเป็นต้นมาจึงเริ่มมีนักทฤษฎีคิดค้นว่า เราลงโทษมนุษย์ไปเพื่ออะไร³

³ ดร. จิรนิติ หนะวานนท์, เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาอาชญาวิทยาชั้นสูง ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครั้งที่ 6 กันยายน 2547.

ปฏิกิริยาของสังคมที่มีต่อผู้กระทำความผิดนั้นมีเป้าหมายและเหตุผลแตกต่างกันในยุคที่สังคมยังไม่เจริญ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการลงโทษก็ถือเป็นการแก้แค้นและทดแทนการ กระทำผิด การป้องกันสังคม การยับยั้ง และการปรับปรุงเป็นเป้าหมาย และเหตุผลในยุคต่อมาที่ สังคมมีความเจริญมากขึ้น และในปัจจุบันการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดก็เป็นเป้าหมายและเหตุผลที่ได้รับความสนใจมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์เพื่อการยับยั้ง และการคุ้มครองสังคม ก็ยังคงมีอยู่ตลอดเวลา กล่าวโดยสรุป เป้าหมาย และเหตุผลในการลงโทษอาจแบ่งได้เป็น 5 ประการ คือ⁴

2.2.1 การลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทน (Retribution)

เป็นวัตถุประสงค์การลงโทษที่นิยมกระทำกันในสมัยโบราณ โดยใช้หลัก "ตาต่อตา ฟันต่อฟัน" (สมัยพระเจ้าอัมมูราบี) ซึ่งทฤษฎีนี้จะแบ่งออกเป็นทฤษฎีย่อย 2 ทฤษฎี คือ

(1) Expiation (การทดแทน) คือ การตอบแทนในสิ่งที่เขากระทำเพื่อให้เขาได้ชดใช้ความผิด เช่น ขโมยของไปก็ต้องเอาของมาคืน เป็นต้น แต่การกระทำเช่นนั้นทำให้สังคมไม่สงบสุข บุคคลนั้นจึงต้องมอบ หรือ สละบางสิ่งบางอย่างเพื่อเป็นการทดแทนให้กับสังคมนั้นก็คือ เสรีภาพ หรือ อิสรภาพ

(2) Revenge (การแก้แค้น) คือ การที่สังคมตอบโต้ผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นทฤษฎีที่แตกต่างไปจาก Retribution แต่อยู่บนถนนสายเดียวกันจึงถูกนำมาใช้ควบคู่กันไปในที่สุด

ปัญหาของทฤษฎีแก้แค้นทดแทน ก็คือ ทำอย่างไรจึงจะมีความพอดีกับสิ่งที่เขากระทำ โดยปกติในการลงโทษนั้นคนมักจะใช้อารมณ์ ดังนั้น การลงโทษโดยใช้ทฤษฎีแก้แค้นทดแทนจึงมักจะเกินไปกว่าสิ่งที่เขากระทำ อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีนี้จะสนับสนุนโทษประหารชีวิตว่าสามารถกระทำได้ ซึ่งในคำพิพากษาของศาลไทยเก่าๆ ถ้าใช้ทฤษฎีแก้แค้นทดแทนมาเป็นเกณฑ์ในการพิพากษาลงโทษมักจะเขียนข้อความไว้ในคำพิพากษาว่า "ลงโทษเพื่อให้สาสมกับความผิด"⁵

การลงโทษเพื่อการแก้แค้นและทดแทนการกระทำความผิด(Retribution)เป็นรูปแบบของการลงโทษที่มีลักษณะรุนแรง ป่าเถื่อน แบบตาต่อตา ฟันต่อฟัน เพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทนผู้กระทำความผิด ซึ่งสมควรได้รับการตอบโต้ด้วยการลงโทษอย่างสาสมกับความผิดที่ได้กระทำขึ้น และสอดคล้องกับความรู้สึกของผู้เสียหาย และประชาชนทั่วไป ที่ต้องการเห็นผู้ที่ทำร้ายผู้อื่นได้รับผลร้ายเช่นกันเพื่อให้เกิดความยุติธรรม แต่อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ในการลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทนนี้

⁴ นรินทร์ ไทรพัก, " การรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากการเพิ่มโทษกับเหตุจรรยาในคดีอาญา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารนิติศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2529), หน้า 19-24 .

⁵ ดร. จิรนิติ หนองนันทน์, เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาอาญาวิทยาชั้นสูง ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครั้งที่ 6 กันยายน 2547.

ก็มีจุดอ่อนอยู่หลายประการ คือ

1. การลงโทษแบบนี้ไม่ได้มองถึงประโยชน์ในอนาคต คือ ไม่พิจารณาว่าการลงโทษในลักษณะนั้นจะมีผลในการป้องกันมิให้เกิดการกระทำความผิดขึ้นอีกหรือไม่
2. การลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนนี้ ไม่ได้คำนึงถึงความจำเป็นของสังคม แต่คำนึงถึงความเหมาะสมของโทษกับความผิดที่ได้กระทำ ซึ่งเมื่อลงโทษผู้กระทำความผิดเต็มตามอัตราโทษแล้วก็ต้องปล่อยตัวออกมาทั้งที่ยังคงน่าจะเป็นอันตรายต่อประชาชนในสังคมอยู่
3. เป็นการยากที่จะวัดขนาดความรุนแรงของโทษกับความผิด ว่ามีความเท่าเทียมกันหรือไม่ เพราะในสภาพความเป็นจริงยังไม่มีมาตรการใดๆ ที่จะลงโทษให้เกิดสัดส่วนกับความผิดอย่างแท้จริง

2.2.2 การลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ หรือเพื่อยับยั้งการกระทำผิด (Deterrence)

มาจากแนวความคิดของพวก Free will ในสำนักคลาสสิก ซึ่งเชื่อว่ามนุษย์กระทำการใดๆโดยผ่านการตัดสินใจที่ดีแล้ว ดังนั้น ถ้าการกระทำนั้นหากเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย ก็จะต้องทำการลงโทษเพื่อยับยั้งไม่让他ตัดสินใจเช่นนั้นอีก เหตุที่ถือว่าการยับยั้งก็เป็นผลมาจากหลักทางจิตวิทยาที่เชื่อว่าหากลงโทษแล้ว คนก็จะเกิดความเกรงกลัว เช็ดหลาบ ไม่กล้ากระทำความผิดอีก ซึ่งทฤษฎีนี้จะแบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ

(1) General Deterrence (การยับยั้งทั่วไป) คือ ลงโทษเพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่บุคคลทั่วไปหรือเชือดไก่ให้ลิงดู เป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดเพื่อปรามไม่ให้ผู้อื่นกระทำตาม ในคำพิพากษาเก่าของไทยจะใช้คำว่า "ลงโทษเพื่อไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่าง"⁶

(2) Special Deterrence (การยับยั้งเฉพาะตัวบุคคล)เป็นการลงโทษต่อตัวผู้กระทำความผิดเพื่อให้เกิดความหลาบจำจะได้ไม่กระทำความผิดอีก ในคำพิพากษาเก่าของไทยจะใช้คำว่า "ลงโทษเพื่อให้หลาบจำ"⁷

ปัญหาของทฤษฎียับยั้ง ก็คือ จะทำการลงโทษมากกว่าสิ่งที่เขากระทำ เพราะการลงโทษจะมีจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่กว่าตัวผู้กระทำความผิด นั่นก็คือ ความสงบสุขของคนส่วนใหญ่ ดังนั้น การลงโทษตามทฤษฎีนี้จึงค่อนข้างมีความรุนแรง

จากการศึกษาพบว่า การลงโทษตามทฤษฎียับยั้งจะสัมฤทธิ์ผลได้จะต้องประกอบด้วยองค์

⁶ เรื่องเดียวกัน .

⁷ เรื่องเดียวกัน .

ประกอบ 3 อย่าง คือ

1. มีความแน่นอน (Certainty) คือ ถ้าเกิดการกระทำความผิดขึ้น บุคคลผู้กระทำผิดนั้นจะต้องถูกลงโทษอย่างแน่นอน เช่น กระทำผิด 100 เรื่องก็ต้องถูกลงโทษทั้ง 100 เรื่อง
2. ต้องรวดเร็ว (Speed) คือ สามารถนำตัวผู้กระทำผิดมาตัดสินลงโทษได้ทันที แต่อาจจะมี ความเสี่ยงอยู่ตรงที่อาจจะขาดความรอบคอบไปบ้าง
3. ความรุนแรงของโทษ (Severity) คือ โทษที่ลงใส่ผู้กระทำผิดจะต้องรุนแรงด้วย จึงจะมีผลในทางยับยั้ง

ข้อโต้แย้งของทฤษฎียับยั้งก็คือ

- (1) จากการวิจัยพบว่า ความรุนแรงของโทษไม่ได้มีผลต่อการยับยั้งเท่าใดนัก
- (2) การกระทำผิดบางครั้งก็ไม่สามารถจะตัดสินใจได้ล่วงหน้า (ซึ่งถือว่าเป็นการทำลาย ทฤษฎี (Free will) หากแต่ได้กระทำความผิดไปเพราะเป็นเหตุการณ์เฉพาะหน้า เช่น อาจเกิดอารมณ์ ทางเพศขึ้นมาในทันที

การลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ ยับยั้ง หรือป้องกันอาชญากรรมเพียงจะมีขึ้นในศตวรรษที่ 18 ตาม แนวความคิดของสำนักคลาสสิก โดย แบคคาเรีย ได้กล่าวว่า เจตนาของการลงโทษไม่ควรจะเป็นการ ทรมาณผู้กระทำความผิด หรือชดเชยความผิด แต่ควรป้องกันคนอื่นมิให้กระทำความผิดเช่นเดียวกัน นั้นและการลงโทษที่ยุติธรรมควรมีอัตราความรุนแรงพอเพียงที่จะยับยั้งคนอื่นมิให้กระทำความผิด การลงโทษตามวัตถุประสงค์นี้ก็เพื่อจะทำให้ผู้กระทำความผิดเข็ดหลาบ และเกรงกลัวจนไม่กล้าที่จะ กระทำความผิดต่อไป อีกประการหนึ่งก็เป็นการเตือนมิให้คนอื่นทำตามอย่างผู้ที่กระทำความผิด เพราะจะถูกลงโทษเช่นเดียวกันนั้น สมมุติฐานภายใต้ของแนวความคิดนี้มีอยู่ว่า ถ้าสังคมไม่สามารถ นำตัวผู้กระทำความผิดเข้าสู่ระบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และลงโทษผู้กระทำความผิดตาม ความผิดที่เขาก่อขึ้นแล้ว ก็เท่ากับว่าสังคมได้ส่งเสริมให้อาชญากรรมเกิดมากขึ้น ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ ที่ให้ประโยชน์ทั้งในส่วนตัวของผู้กระทำความผิดเอง และต่อสังคมอีกด้วย โดยมีลักษณะมองไปใน อนาคต และในการกำหนดโทษที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการข่มขู่ยับยั้งนี้จะต้องเป็นโทษที่มีอัตราสูงและมี ความน่าเกรงกลัว เพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้คิดเปรียบเทียบระหว่างโทษที่จะได้รับกับผลที่เกิดจาก การกระทำความผิด ซึ่งผลดีของการลงโทษในลักษณะนี้เป็นการข่มขู่ หรือยับยั้งบุคคลมิให้กระทำ ความผิดในอนาคต โดยมีผลต่อตัวผู้กระทำความผิด และต่อประชาชนทั่วไปที่คิดจะกระทำความผิด จึงสรุปได้ว่าการข่มขู่เฉพาะตัวผู้กระทำผิดเป็นการลงโทษที่มีผลเป็นการข่มขู่ผู้กระทำความผิดให้เกิด ความกลัวไม่กล้าที่จะกระทำความผิดอีก ส่วนการข่มขู่โดยทั่วไป คือ การลงโทษบุคคลผู้กระทำความ ผิดเพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่คนทั่วไป หรือคนที่มีความคิดว่าจะกระทำความผิดได้เห็นว่าบุคคลใดที่จะ

กระทำคามผิด ก็ต้องถูกลงโทษเช่นบุคคลที่กระทำผิดนี้ ซึ่งจะบังเกิดผล คือ ทำให้ประชาชนมีความเกรงกลัวโทษ ไม่กล้าที่จะกระทำคามผิด

แนวความคิดของผู้ที่สนับสนุนการลงโทษเพื่อข่มขู่ ยับยั้ง ได้ให้เหตุผลว่า

1. การลงโทษแบบนี้ จะเป็นผลร้ายมากกว่าผลดีที่จะได้รับการกระทำคามผิด ดังนั้นจึงทำให้คนส่วนใหญ่ไม่กล้าที่จะกระทำคามผิดเมื่อได้เปรียบเทียบระหว่างผลดี ผลร้าย ที่เกิดจากการกระทำคามผิดนั้น

2. การที่ถูกลงโทษนั้นเป็นเรื่องที่น่าตำหนิ และถูกดูถูกเหยียดหยามจากคนในสังคม ทำให้ประชาชนไม่มีใครกล้าที่จะกระทำคามผิด

3. ทำให้เกิดจิตสำนึกขึ้นมาในจิตใจว่า สิ่งใดถูก สิ่งใดผิด

ส่วนแนวความคิดของฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการลงโทษประเภทนี้ ได้ให้เหตุผลว่า

1. เนื่องจากการลงโทษประเภทนี้มีการกำหนดโทษที่รุนแรง ดังนั้น การลงโทษบางอย่างอาจทำให้ผู้ถูกลงโทษ ไม่สามารถประกอบอาชีพสุจริตได้อีกในภายหลังจากที่ได้รับการลงโทษแล้ว

2. ไม่มีการยืนยันว่าการที่ลงโทษรุนแรงเพื่อวัตถุประสงค์ในการข่มขู่ ยับยั้งจะทำให้คนไม่กล้าที่จะกระทำคามผิดอีก เพราะตามสถิติก็มีการกระทำคามผิดเพิ่มมากขึ้นตลอดเวลา

3. การที่บุคคลจะตกลงใจว่าจะกระทำคามผิดนั้น ไม่ได้อยู่ที่ว่าบทลงโทษในฐานะคามผิดนั้น จะลงโทษหนัก หรือเบาแต่เพียงอย่างเดียว เพราะนอกเหนือจากนี้ ยังมีปัจจัยอื่นที่ทำให้คนตัดสินใจที่จะกระทำคามผิดอีก คือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ หรือ ปัจจัยทางสังคม และอื่นๆ

4. การลงโทษในลักษณะนี้ อาจก่อให้เกิดการกระทำคามผิดขึ้นใหม่อีก เพราะเมื่อนำผู้ที่กระทำคามผิดครั้งแรกมาอยู่ร่วมกับผู้ที่กระทำผิดเป็นอาชีพ อาจก่อให้เกิดการถ่ายทอดพฤติกรรมหรือความรู้ในการกระทำคามผิดอีก ซึ่งเป็นการก่อให้เกิดผู้กระทำคามผิดที่มีประสพการณ์เพิ่มขึ้นอีก การลงโทษแบบนี้ไม่คำนึงถึงการปรับปรุงตัวบุคคลอีก ทั้งไม่คำนึงถึงการให้ความช่วยเหลือหลังจากที่พ้นโทษแล้ว ดังนั้นผู้กระทำคามผิดก็จำต้องกระทำคามผิดซ้ำอีก เนื่องจากไม่มีความสามารถที่จะประกอบอาชีพสุจริตได้ และถ้าได้มีการกระทำผิดซ้ำแล้ว โอกาสที่ผู้กระทำคามผิดจะเกรงกลัวต่อการลงโทษในลักษณะข่มขู่ก็เลยยังไม่สัมฤทธิ์ผล เพราะสำหรับผู้ที่เคยต้องโทษมาแล้ว ผลของการข่มขู่ของโทษก็จะลดลงมาเป็นลำดับ และนอกจากนั้นหากการกระทำคามผิดเป็นการกระทำโดยประมาท หรือ กระทำผิดโดยมีอารมณ์รุนแรงเป็นเครื่องชักจูงใจให้กระทำผิด ก็จะไม่ทันได้คิดถึงผลได้ผลเสียระหว่างโทษที่จะถูกลงกับผลที่จะได้รับการกระทำคามผิด

ดังนั้น การลงโทษจะมีผลเป็นการข่มขู่ไม่ให้บุคคลกระทำคามผิดได้ จึงไม่ใช่อยู่ที่บทลงโทษที่หนัก และโหดร้ายน่ากลัวเสมอไป แต่จะอยู่ที่การลงโทษอย่างแน่นนอนและรวดเร็วหลังจากที่ได้มีการ

กระทำความผิดมากกว่า การที่กำหนดโทษไว้สูงมากอาจจะก่อให้เกิดผลในแง่ที่ไม่ดี คือ ผู้กระทำความผิด เมื่อจะทำผิดก็ต้องระมัดระวังมากขึ้น ทำให้โอกาสที่จะหาพยานหลักฐานที่จะเอาผิดทำได้ยากมากยิ่งขึ้น

2.2.3 การลงโทษเพื่อเป็นการตัดโอกาสการกระทำความผิด และผู้กระทำความผิดออกจากสังคมหรือเพื่อปกป้องสังคม (Incapacitation)

เป็นการตัดความสามารถของผู้กระทำความผิดเพื่อไม่ให้กระทำความผิดอีกโดยอาจจะนำตัวผู้กระทำความผิดไปจำคุกเพื่อไม่ให้มีโอกาสกระทำความผิดอีกซึ่งจะเป็นการกันผู้กระทำความผิดออกจากสังคม ซึ่งทฤษฎีนี้ก็สนับสนุนการลงโทษประหารชีวิตเช่นกัน และยังสนับสนุนการลงโทษจำคุกเป็นระยะเวลา นานๆอีกด้วย ในคำพิพากษาเก่าของไทยหากใช้ทฤษฎีปกป้องสังคมมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินก็จะกล่าวไว้ในคำพิพากษาว่า "ลงโทษเพื่อไม่ให้เป็นภัยสังคม"⁸

การลงโทษเพื่อตัดโอกาสการกระทำความผิด และคุ้มครองสังคมนั้น เห็นว่าการลงโทษควรมีวัตถุประสงค์เพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดที่ถูกลงโทษมีโอกาสกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก เพราะโทษจำคุก ย่อมทำให้ผู้ที่ถูกจำคุกออกไปประกอบอาชญากรรม หรือความเดือดร้อนให้สังคมไม่ได้อีก อย่างน้อย ก็เป็นการชั่วคราวระหว่างที่ถูกจำคุก กล่าวคือ การลงโทษในลักษณะนี้ มุ่งจะไม่ให้ผู้กระทำความผิด ได้มีโอกาสกระทำความผิดอีก โดยทำให้หมดโอกาสที่จะกระทำความผิดได้อีก เป็นการทำให้บุคคล นั้นหมดความสามารถที่จะกระทำความผิดสังคมจึงจะมีความปลอดภัยจากการกระทำความผิดซึ่งเกิดจาก บุคคลผู้ต้องโทษนั้น ความมุ่งหมายตามแนวความคิดนี้ จึงคล้ายกับการลงโทษเพื่อข่มขู่ หรือเพื่อแก้ไข ฟื้นฟูผู้กระทำความผิด แต่แตกต่างกันตรงที่การลงโทษเพื่อตัดโอกาสการกระทำความผิดนี้มุ่งที่จะป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ โดยวิธีการทำให้หมดโอกาสในการกระทำความผิด คือ การประหารชีวิต และการจำคุกตลอดชีวิต เป็นการตัดโอกาสผู้ต้องโทษ มิให้มีโอกาสกระทำความผิดได้อีกต่อไป ส่วนการจำคุกที่มีกำหนดระยะเวลาเป็นการควบคุมตัวไว้จนกว่าบุคคลนั้นจะไม่เป็นภัยต่อสังคมจึงจะ ปล่อยตัวออกมาสู่สังคม

2.2.4 การลงโทษเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไขหรือลงโทษเพื่อฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Rehabilitation)

เป็นทฤษฎีที่มีความเป็นมนุษยธรรมที่สุด เพราะมองผู้กระทำความผิดว่าเป็นผู้ป่วยจึงควรจะนำตัว

⁸ เรื่องเดียวกัน .

การรักษาให้กลับตัวเป็นคนดี ซึ่งในคำพิพากษาเก่าจะใช้คำว่า " เพื่อให้กลับตัวเป็นคนดี"⁹

ปัญหาของทฤษฎีแก้ไขฟื้นฟูก็คือ

(1) ถ้าว่ากันตามทฤษฎีแก้ไขฟื้นฟูจริงๆแล้วการลงโทษประเภทนี้จะไม่มีการกำหนดระยะเวลาในการฟื้นฟู เพราะจะปล่อยตัวผู้กระทำความผิดออกมา ก็ต่อเมื่อหายจากโรคแล้วเท่านั้น ดังนั้นทฤษฎีนี้ อาจจะเป็นการลงโทษจำคุกที่นานที่สุดก็เป็นได้ เพราะศาลจะไม่มีอำนาจกำหนดระยะเวลาในการลงโทษจะมีเพียงแพทย์และนักจิตวิทยาเท่านั้นที่จะเป็นผู้กำหนดเวลาที่แน่นอนได้

(2) การรักษาฟื้นฟูต้องรักษาให้ถูกกับโรค ดังนั้นเมื่อนำตัวมาได้แล้วก็ต้องวิเคราะห์สมมุติฐานของโรคให้ได้และต้องชัดเจนด้วยซึ่งเป็นการยากมาก

(3) ตามทฤษฎีพฤติกรรมศาสตร์ยังเป็นปัญหาว่าคนสามารถปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมตัวเองได้หรือไม่

การลงโทษเพื่อเป็นการแก้ไขปรับปรุงผู้กระทำความผิดเกิดขึ้นเมื่อมีการใช้โทษจำคุกอย่างกว้างขวาง เหตุผลมีอยู่ว่า การลงโทษมีแนวโน้มที่จะปรับปรุงผู้กระทำความผิด และ อาจปรับปรุงแก้ไขได้สำเร็จ โดยการก่อให้เกิดความกลัวว่าจะมีการลงโทษซ้ำอีก โดยการก่อให้เกิดความสำนึกว่าอาชญากรรมให้ประโยชน์ไม่คุ้มค่างับโทษที่ได้รับ หรือ โดยการทำลายนิสัยต่างๆที่อาชญากรได้สร้างขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าโทษจำคุกกระยะยาว ผู้กระทำความผิดก็จะไม่มีโอกาสที่จะแสดงนิสัยเหล่านั้น วิธีการลงโทษจึงเน้นไปในทางบำบัดมากกว่าการลงโทษ เช่น การอบรมทางศาสนา และศีลธรรม การฝึกอาชีพ การให้การศึกษาต่างๆไป และ การให้ความช่วยเหลือหลังจากที่พ้นโทษไปแล้ว ดังนั้น จึงมีความมุ่งหมายต่อตัวผู้กระทำความผิดโดยตรง แก้ไขผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคลไม่ได้ต้องการให้มีผลถึงบุคคลอื่น มุ่งเน้นที่การบำบัดรักษาแทนการลงโทษเพื่อให้ได้รับความเจ็บปวด และทรมาน และ มุ่งประสงค์จะให้ผู้ที่กระทำผิดแล้วไม่ไปกระทำความผิดซ้ำอีก โดยไม่ได้มองดูที่ผู้กระทำความผิดว่าเขาสามารถที่จะหลีกเลี่ยงโอกาสที่จะกระทำผิดซ้ำได้อีก หรือไม่ ฉะนั้นตามแนวความคิดนี้ การลงโทษประหารชีวิต และ โทษจำคุก ไม่ได้ก่อให้เกิดผลเป็นการแก้ไขความประพฤติของผู้กระทำความผิดแต่อย่างใด

วิธีการที่นำมาใช้ตามทฤษฎีนี้ คือ

1. พยายามหลีกเลี่ยงไม่ให้ผู้กระทำความผิดประสบกับสิ่งที่จะทำลายคุณลักษณะประจำตัวของเขา ถ้าหากผู้กระทำความผิดมีโอกาสได้อยู่ปะปนกับผู้ที่กระทำผิดเป็นอาชีพ อาจทำให้เขาหมดโอกาสที่จะกลับตัวได้ เพราะจะได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์การกระทำความผิดมา จึงควรหลีกเลี่ยงการ

⁹ เรื่องเดียวกัน .

จำคุกในระยะสั้น โดยใช้วิธีการอื่นแทน เช่น ปล่อยตัวผู้กระทำความผิดโดยไม่ลงโทษจำคุก โดยกฎหมายบัญญัติให้ศาลใช้ดุลยพินิจรอกการกำหนดโทษ หรือรอกการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด โดยอาจกำหนดวาระระหว่างที่ถูกรอกการกำหนดโทษ หรือรอกการลงโทษอยู่นั้น ศาลอาจกำหนดให้อยู่ภายใต้เงื่อนไขเพื่อการคุ้มครองประพฤติกก็ได้ หรือ โดยการปล่อยตัวหลังจากได้รับโทษจำคุกมาระยะหนึ่งแล้ว โดยให้อำนาจเจ้าพนักงานที่จะพิจารณาปลดปล่อยผู้ต้องโทษก่อนครบกำหนดโทษได้หากเห็นว่ามีเหมาะสม ในอันที่ผู้นั้นจะมีชีวิตอยู่ในสังคมที่เสื่อมทรามหากยังถูกกักขังอยู่ในเรือนจำต่อไป และการปล่อยตัวผู้นั้นออกมาจะไม่เป็นอันตรายแก่สังคม วิธีการปล่อยตัวผู้นั้นก่อนครบกำหนดโทษนั้น อาจมีเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองประพฤติช่วงระยะเวลาหนึ่ง หลังจากได้รับการปลดปล่อยก็ได้

การแยกประเภทนักโทษ เช่น แยกเป็นอายุ เพศ หรือแยกตามความผิดที่ได้กระทำลง แยกพวกกระทำความผิดหลายครั้งให้ออกจากพวกที่กระทำความผิดเป็นครั้งแรก หรือแยกพวกที่กระทำความผิดโดยประมาทออกจากพวกที่กระทำความผิดโดยเจตนาหรือบ่อยครั้ง เป็นต้น

2. วิธีการปรับปรุงผู้ต้องโทษในระหว่างถูกคุมขัง เช่น ฝึกหัดอาชีพให้ เพื่อให้ผู้ต้องโทษ ได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพเพื่อที่ว่าเมื่อพ้นโทษแล้วจะได้มีโอกาสนำความรู้นั้นไปทำมาหากินในทางที่สุจริตได้เพื่อเพิ่มโอกาสที่จะไม่หวนกลับไปกระทำความผิดอีกหรือให้การศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ ภายหลังจากพ้นโทษไปแล้ว หรือให้การอบรมทั้งในทางศีลธรรม และ ศาสนา เพื่อให้ผู้ต้องโทษได้สำนึกในความผิด และ กลับตัวเป็นคนดีต่อไป และ ให้การรักษาพยาบาล ทั้งในแง่จิตใจ และทางกายภาพ

3. การให้ความช่วยเหลือหลังจากพ้นโทษ โดยอาจมีการจัดตั้งเป็นกองทุนไว้ เพื่อให้ผู้พ้นโทษ คุ้มภัยไปใช้เพื่อสร้างตัว ให้คำแนะนำ และบริการจัดหาอาชีพให้หลังจากที่พ้นโทษไปแล้ว

ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับแนวความคิดในการลงโทษประเภทนี้ ได้ให้เหตุผลว่า

1. ผู้ที่กระทำความผิดไม่สมควรที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างดี เพราะประชาชนย่อมมีความรู้สึก โกรธแค้นในความผิดที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำลงไป

2. การนำเอาวัตถุประสงค์นี้มาใช้ในการลงโทษจำต้องมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความสามารถ มาก และสนใจในการดูแลผู้ต้องโทษเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ

3. ที่คุมขัง และ การคุมขังในปัจจุบัน ไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้การลงโทษที่มีวัตถุประสงค์เช่นนี้

2.2.5 การลงโทษที่มีจุดมุ่งหมายรวม (Reintegration)

การลงโทษนั้นความจริงแล้ว มีจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ของการลงโทษอยู่หลายประการ คือ เป็นการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนให้แก่สังคม เป็นการป้องกันอาชญากรรม และยังเป็น การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้กลับตัวเป็นคนดี ผสมผสานกัน ซึ่งจุดมุ่งหมายสูงสุดของการลงโทษที่เหนือ

กว่าจุดมุ่งหมายทั้งสามประการข้างต้น ก็คือ เพื่อความสงบเรียบร้อย และสวัสดิภาพของสังคม ซึ่งในการลงโทษผู้กระทำความผิดนั้น ไม่ควรที่จะวางกฎเกณฑ์ที่ตายตัวจนเกินไป เพราะสภาพแวดล้อมและบุคลิกภาพของผู้กระทำความผิดแต่ละคนไม่เหมือนกัน และการลงโทษผู้กระทำความผิดจะประสบผลสำเร็จได้ ก็ขึ้นอยู่กับ ศิลปะ และความรู้ ที่จะนำมาใช้ปฏิบัติ ซึ่งการลงโทษผู้กระทำความผิดนับได้ว่าเป็นการป้องกันสังคมและอาชญากรรมทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม

ปัจจุบัน การลงโทษผู้กระทำความผิดถูกมองว่าจำเป็นต้องก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมมากที่สุด ดังนั้นการลงโทษจึงควรมีลักษณะดังนี้¹⁰

1. คุ้มครองผู้กระทำความผิด หรือผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดมิให้ถูกแก้แค้นอย่างไม่เป็นทางการ หรือได้รับความทุกข์ทรมานเกินความจำเป็น
2. ให้มีบุคคลกระทำความผิดลดน้อยลง
3. ระบบการลงโทษ ควรกำหนดให้ผู้กระทำความผิดได้รับความทุกข์ทรมานน้อยที่สุด แต่สามารถบรรลุเป้าหมายในการป้องปรามการกระทำความผิดได้
4. ระบบการลงโทษ ควรสร้างมาตรการที่ทำให้ผู้กระทำความผิดสามารถกลับตนเป็นคนดีได้ด้วยตนเอง
5. ต้องแสดงให้เห็นว่าสังคมรังเกียจความประพฤติเช่นนั้น

2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิต

เป็นที่ยอมรับกันว่าการลงโทษประหารชีวิตเป็นการกำจัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคมอย่างเด็ดขาด การประหารชีวิตเป็นการแสดงออกซึ่งลักษณะของ การแก้แค้นตอบแทนผู้กระทำความผิด เพื่อให้ผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และสังคมเกิดความรู้สึกสัสสมในขั้นสูงสุด และชัดเจนที่สุด¹¹ ซึ่งการเรียกร้องให้ลงโทษด้วยการประหารชีวิตอย่างเอาจริงเอาจัง ทั้งยังสะท้อน ซึ่งความไม่พอใจหรือ ขาดความเชื่อถือต่อความเข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพในกระบวนการ บริหารงานทางด้าน ยุติธรรมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งยังแสดงให้เห็นว่า คนส่วนใหญ่ยังเชื่อว่าการลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างรุนแรงถึงชีวิตจะสามารถยับยั้ง หรือลดความรุนแรงของ อาชญากรรมได้¹² และเคียงคู่กับแนว

¹⁰ วีระพงษ์ บุญญากาศ , คำบรรยายวิชาการบริหารงานกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครั้งวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2548 .

¹¹ Gunther Kaiser, Krimin ologie, Heidelberg 1993, S 73,2.9, S.623. อ้างถึงใน กิตติศักดิ์ ปภคิตติ, "โทษประหารชีวิตกับข้อคิดว่าด้วยเสรีภาพในชีวิตร่างกาย ," รัฐศาสตร์สาร เล่มที่ 45 ปีที่ 19 ฉบับที่ 1 (มีนาคม 2537) : 140 .

ความคิดแก้แค้นตอบแทนให้สาสมกับความผิด ก็ยังเชื่อกันว่า โทษประหารชีวิตยังมีบทบาทที่สำคัญ ในการป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดเพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่างอีกด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดร้ายแรงต่อรัฐ หรือ คดีทารุณสะเทือนขวัญ และ ผ่าฝืนความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีอย่างร้ายแรง¹³ Lord Denning (ลอร์ด เดนนิ่ง) ตุลาการชื่อดังซึ่งมีอิทธิพลในความคิดทางกฎหมายของประเทศอังกฤษมากที่สุดคนหนึ่งได้กล่าวว่า

“ความชอบธรรมสูงสุดของการลงโทษ ได้แก่ ความรู้สึกของชุมชนที่จักประณาม ปรีกปรักต่ออาชญากรรม และความประสงค์ของมติมหาชนที่จะให้ดำรงไว้ซึ่ง การลงโทษประหารชีวิตแก่ผู้กระทำความผิดคดีฆาตกรรมอย่างสาสมแก่โทษานุโทษ”¹⁴

และในทางวิชาการนั้นก็เป็นที่ยอมรับเช่นกันว่า ประวัติพัฒนาการของโทษประหารชีวิตนั้น แท้จริงแล้ว ก็คือ ประวัติพัฒนาการของการจำกัดตัดทอนโทษประหารชีวิต รากฐานความคิดของข้อจำกัดดังกล่าว คือ ความสำนึกทางเมตตาธรรม และมนุษยธรรมที่เชื่อในศักดิ์ศรี และคุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์ ซึ่งมีแรงสนับสนุนจากจากความเชื่อทางศาสนา และในทางปรัชญา ซึ่งเป็นเครื่องทอน ความรุนแรง ของการใช้อำนาจปกครอง และการลงโทษต่อมนุษย์ ให้มีความนุ่มนวล มาโดยตลอด และพัฒนาการทางความคิด และความเชื่อเช่นนั้นปรากฏให้เห็นในวัฒนธรรมทุกแห่ง ทั้งในซีกโลกตะวันตกและโลกตะวันออก ฉะนั้น ความคิดที่คัดค้านหรือจำกัดโทษประหารชีวิตก็คือความคิดที่ว่า ทุกคนที่เกิดมาต่างมีสิทธิในการที่จะมีชีวิตอยู่อย่างเท่าเทียมกัน และไม่มีใครที่มีความชอบธรรมที่จะปลิดชีวิตของผู้อื่นได้ การที่บุคคลใดกระทำความผิด ไม่ว่าจะเลวร้ายเพียงใดก็ไม่มีใครมีสิทธิไปลบล้างคุณค่าความเป็นคนของเขาให้หมดลงไปได้ ดังนั้น จึงต้องปฏิบัติต่อกันอย่างมีมนุษยธรรม และมีแนวคิดบางอย่างไปว่า มูลเหตุที่เป็นรากลึกของการกระทำความผิดของแต่ละคนนั้นก็ล้วนแต่มาจากสภาพแวดล้อมของสังคมทั้งสิ้น ดังนั้นการกำจัดบุคคลผู้กระทำความผิดให้ออกไปจากสังคม โดยที่ไม่ให้ขจัดรากเหง้าของความเลวร้ายที่รุนแรงในสังคมให้หมดไปแล้ว ก็เป็นเพียงการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุเท่านั้น แต่ความคิดนี้ก็ยังไม่ได้รับการยอมรับจากคนส่วนใหญ่ในโลก

¹² เรื่องเดียวกัน, หน้า 140 .

¹³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 141 .

¹⁴ ประเสริฐ เมฆมณี, “ข้อพึงพิจารณาเกี่ยวกับโทษประหารชีวิต,” บทบัณฑิตย , เล่ม 37 ตอน 3 (พ.ศ. 2523), หน้า 354 . อ้างถึงใน วิศิษฎ์ เจนานนท์ ร.ต.อ., “โทษประหารชีวิต ศึกษาวิธีการบังคับโทษด้วยการจัดเข้ากับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง”, (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาคศึกษานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545) : 178 .

เท่าไรนัก และยังไม่มีการนำแนวความคิดนี้ไปดำเนินการปฏิบัติอย่างจริงจัง

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า โทษประหารชีวิตเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดที่รุนแรงที่สุด ซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อเสีย โดยในส่วนที่เป็นข้อดี คือ เป็นการยับยั้งอาชญากรรมที่ได้ผลดีที่สุด อาชญากรรู้สึกขยาดไม่กล้ากระทำความผิด โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความคิดที่ว่าด้วยการแก้แค้นตอบแทน การกระทำความผิดให้สาสม แต่ข้อเสียนั้นก็คือ เป็นการเสี่ยงต่อการประหารชีวิตผู้บริสุทธิ์ ถ้าหากเกิดความผิดพลาดขึ้นในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ดังนั้นจึงสามารถเปรียบเทียบถึง ผลดี และผลเสีย ของการลงโทษประหารชีวิต อันจะเป็นผลให้มีการเปลี่ยนแปลง แก้ไขประมวลกฎหมายอาญาได้ ดังต่อไปนี้¹⁵

2.3.1 ผลดีของการให้มีการลงโทษประหารชีวิต

1. การประหารชีวิตเป็นวิธีการลงโทษอย่างเดียวที่จะกำจัดบุคคลออกจากสังคมอย่างเด็ดขาด
2. การลงโทษประหารชีวิตเป็นการประหยัด สังคมไม่จำเป็นต้องรับภาระการเลี้ยงดูผู้กระทำความผิดไว้ ซึ่งเป็นบุคคลผู้ก่อความเดือดร้อนอย่างรุนแรง หรือทำให้สังคมเกิดความเคียดแค้น
3. โทษประหารชีวิต มีผลตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษในทฤษฎีข่มขู่ หรือปราบปรามมากกว่าวิธีอื่นๆ จึงทำให้บุคคลทั่วไปหวาดเกรงไม่กล้ากระทำความผิดหรือประพฤติตนเอาเยี่ยงอย่างต่อไป
4. การประหารชีวิตเป็นวิธีการที่จะกำจัดการสืบพันธุ์จากบุคคลที่เป็นผู้ร้ายในลักษณะชั่วร้ายได้ทางหนึ่ง
5. เนื่องจากวิธีการลงโทษประหารชีวิตในปัจจุบันนี้ แทบทุกประเทศได้ลดความทารุณโหดร้าย หรือเลิกวิธีการลงโทษแบบทรมานป่าเถื่อนแล้ว ฉะนั้น จึงไม่ใช่อ้างที่ว่าโทษประหารชีวิตเป็นโทษที่รุนแรงหรือโหดร้ายต่อไป
6. ในความผิดบางอย่าง ถ้าพิจารณาจากแง่ของวิธีการ และผลของการกระทำผิดที่รุนแรงโหดร้ายแล้วจะเห็นได้ว่าถ้าไม่ลงโทษประหารชีวิตแล้วจะไม่เหมาะสมหรือสาสมกับความผิดนั้น
7. ถ้ายกเลิกโทษประหารชีวิตเสียแล้ว ก็ไม่อาจคาดคะเนได้ว่า คดีอุกฉกรรจ์ต่างๆ จะเพิ่มขึ้นมากเท่าใด เพราะแม้ว่าจะมีโทษประหารชีวิตอยู่ คดีอุกฉกรรจ์ต่างๆ ก็เกิดขึ้นมากอยู่แล้ว อันจะยิ่งทำให้ประชาชนอยู่ในสภาพขาดหลักยึดเหนี่ยวที่มั่นคง อาชญากรก็จะยิ่งกำเริบมากยิ่งขึ้น

¹⁵ วิศิษฎ์ เจนนานนท์ ร.ต.อ., "โทษประหารชีวิต ศึกษาวิธีการบังคับโทษด้วยการจัดเข้ากับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2545), หน้า 18 - 21 .

2.3.2 ผลเสียของการให้มีการลงโทษประหารชีวิต

1. โทษประหารชีวิตเป็นโทษที่หากมีความผิดพลาดเกิดขึ้นแล้ว ย่อมไม่มีทางที่จะแก้ไขกลับคืนให้ได้ดี ทั้งนี้เนื่องจากความผิดพลาดย่อมเป็นไปได้ตามวิสัยของมนุษย์ และแม้การพิจารณาคดีของศาลก็เช่นเดียวกัน

2. วัตถุประสงค์ของการลงโทษประหารชีวิต เพื่อแก้แค้นทดแทนเท่านั้น หากมีผลในทางดัดนิสัย หรือแก้ไขความประพฤติของผู้กระทำความผิดแต่อย่างใด ซึ่งเป็นการขัดต่อวัตถุประสงค์ของการลงโทษโดยทั่วไป ผู้กระทำความผิดหมดโอกาสกลับตัวเข้าสู่สังคมได้ใหม่ หากแต่เป็นการกำจัดผู้กระทำความผิดให้พ้นไปจากสังคมมากกว่า

3. ในแง่ของการปราบปราม การลงโทษประหารชีวิตก็ไม่ได้ผลอย่างจริงจัง เพราะทั้งๆที่มีการใช้โทษประหารชีวิตมาแต่ไหนแต่ไร ความผิดอาญาก็ยังคงมีอยู่เช่นเดิม

4. การลงโทษประหารชีวิตเป็นวิธีที่ร้ายแรง จึงทำให้ผู้เกี่ยวข้องไม่สมัครที่จะรับผิดชอบการกระทำให้เกิดผลขึ้นเช่นนั้น ทำให้ผู้ที่ควรถูกลงโทษหลุดพ้นไปโดยไม่สมควร

5. โทษประหารชีวิตเป็นการฆ่าคนอย่างเลือดเย็น เพราะเป็นการจับคนเอาไปขังไว้แล้วจึงสั่งดำเนินการให้ประหารชีวิต ซึ่งมีใช่เป็นการกระทำในทันทีทันใด ต้องรอการดำเนินการเป็นขั้นๆ จนกว่าคดีจะถึงที่สุด ซึ่งเป็นการกระทำที่ทรมาณจิตใจนักโทษมาก เพราะไม่ทราบว่าจะเมื่อไรจะเอาตัวไปประหารชีวิต

6. การลงโทษประหารชีวิตไม่ใช่การดำรงสันติสุขของมนุษยชาติ และไม่อาจทำให้อาชญากรรมลดลงได้ ทั้งนี้ เพราะความรู้สึกเคียดแค้นอาชญากรผู้กระทำผิดรุนแรง สังคมก็ต้องการลงโทษผู้กระทำผิดรุนแรงเช่นกัน แต่การลงโทษรุนแรงก็ไม่ใช่เป็นวิธีการที่จะลดอาชญากรรมลงได้

7. จากคำกล่าวที่ว่า " ชุมชนไม่มีสิทธิประหารชีวิตผู้ใด เพราะชุมชนมิได้ให้ผู้นั้นเกิดมา " คำกล่าวนี้มาจากสัญญาประชาคมของ ROUSSEAU ซึ่งกล่าวถึงความสัมพันธ์ภายในสังคม ระหว่าง รัฐ และ ประชาชนควรอยู่ในลักษณะรักใคร่ปรองดองกันมากกว่าที่จะคิดทำลายล้างกัน กฎหมายที่ออกใช้บังคับชุมชน จะต้องออกโดยชุมชนนั่นเอง หรือโดยความยินยอมพร้อมใจของชุมชน และเนื่องจากการที่ประชาชนต้องอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐ ทุกคนจึงต้องอยู่ภายใต้กฎหมายของบ้านเมือง

ซึ่งจากเหตุผลของทั้งสองฝ่ายนั้น จะเห็นได้ว่า แม้โทษประหารชีวิตจะไม่เหมาะสมด้วยเหตุผลหลายๆประการก็ตาม แต่ทว่า การลงโทษประหารชีวิต ก็ยังตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการลงโทษ และก็ยังเป็นความต้องการของสังคม และประชาชนส่วนใหญ่อยู่ เพราะเห็นว่าการลงโทษประหารชีวิตนั้น จะสามารถยับยั้งอาชญากรรมได้ และสามารถข่มขู่ให้คนในสังคมเกิดความเกรงกลัวไม่กล้าที่จะ

กระทำความผิดได้ ซึ่งมนุษย์ได้ถกเถียงในเรื่องนี้ว่าสังคมควรมีโทษประหารชีวิตหรือไม่ และ โทษประหารชีวิตมีผลในด้านการยับยั้งอาชญากรรมมิให้เกิดขึ้นได้จริงหรือ มาเป็นเวลานับร้อยๆปี และถึงแม้ปัจจุบันก็ยังถกเถียงกันไม่รู้จบ หลายๆประเทศเลิกโทษประหารชีวิตไปแล้ว และกำลังนำมาพิจารณาทบทวนใหม่ แต่หลายๆประเทศก็ได้เลิกไปทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตาม ได้มีงานวิจัยที่มีชื่อเสียงของ ISSAC ELTRICH พบข้อเท็จจริงจากข้อมูลการประหารชีวิต และอาชญากรรม ของสหรัฐอเมริกา ในยุคทศวรรษ 1990 ว่า โดยเฉลี่ยแล้วทุกๆหนึ่งรายของการประหารชีวิต จะสามารถยับยั้งการฆ่ากันตายได้ 8 ราย อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีข้อถกเถียงทางด้านวิชาการอยู่ไม่น้อยในเรื่องวิธีการวัดแรงจูงใจของงานวิจัยชิ้นนี้ แต่ทว่านักเศรษฐศาสตร์เป็นจำนวนมากก็เห็นพ้องกันว่าโทษประหารชีวิตมีผลในการยับยั้งอาชญากรรมที่รุนแรง เพราะ “มนุษย์ตอบสนองต่อแรงจูงใจเสมอ” แต่อย่างไรก็ตาม โทษจะมีผลให้คนเกรงกลัวได้นั้น จะต้องประกอบกับการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพด้วย โดยจะต้องมีความแน่นอน และมีความรวดเร็วในการที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดให้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาเพื่อตัดสินลงโทษ อีกทั้งจัดสภาพแวดล้อม และเงื่อนไขของสังคมที่เป็นสาเหตุของการที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่เลวร้าย และประกอบอาชญากรรมขึ้นด้วย ซึ่งถือว่าเป็นภาระหน้าที่ของทุกหน่วยงานที่จะต้องช่วยกันเสริมสร้างฐานความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคนในสังคมให้มั่นคงเข้มแข็งไปพร้อมๆกับการปลูกจิตสำนึกที่ดีให้แก่กัน เพื่อที่จะได้อุดช่องโหว่ที่จะเป็นสาเหตุนำไปสู่ปัญหาการก่ออาชญากรรมที่เลวร้ายในอนาคต อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่พึงพิจารณาในเรื่องการประหารชีวิต ก็คือ ถึงแม้ว่าจะมีผลดีในด้านการยับยั้งอาชญากรรม แต่การประหารชีวิตก็มี “ต้นทุน” หรือ “ราคา” แฝงอยู่ไม่ใช่น้อย

ประเด็นแรก การประหารชีวิตนักโทษโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยการประจาน และโดยการประชาสัมพันธ์ให้เห็นภาพก่อนการประหารอย่างชัดแจ้งนั้น เท่ากับเป็นการส่งเสริมความรุนแรงในจิตใจของผู้คนในประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชน อยู่อย่างเสียบๆ ซึ่งอาจจะไม่เป็นผลดีในระยะยาว

ประเด็นที่สอง ในยุคโลกปัจจุบันการประหารชีวิตจะทำให้ถูกมองว่าเป็นดินแดนแห่งความโหดร้ายทารุณและเสริมภาพพจน์ของความรุนแรงในสายตาของชาวโลกมากยิ่งขึ้น

ประเด็นที่สาม การประหารชีวิตขัดแย้งกับคำสอนของพุทธศาสนา การสื่อให้เห็นว่าการประหารชีวิต คือ หนทางออกที่ถูกต้อง ก็เท่ากับว่าเป็นการสั่งสอนในสิ่งที่ตรงกันข้ามกับคำสอนของพุทธศาสนา

ฉะนั้น เมื่อการตายได้เกิดขึ้น ไม่ว่าจะจาก โทษประหารชีวิต หรือสาเหตุใดก็ตาม จะมีราคาที่สูงมาก เพราะเป็นการได้การตายมาโดยต้องเสีย ดังนั้นการสร้างความปลอดภัยประหารชีวิตผู้ที่ประกอบอาชญากรรมอย่างร้ายแรง จึงควรที่จะกระทำอย่างรอบคอบ และ ใคร่ครวญ

พิจารณาให้ดี เพราะหากผิดพลาดแล้วไม่สามารถที่จะเรียกกลับคืนมาหรือแก้ไขได้ ฉะนั้น ถ้ามีการประหารชีวิตโดยขาดการคำนึงถึงประเด็นราคา หรือสิ่งที่จะต้องยอมแลกเปลี่ยนกันแล้ว ก็เท่ากับว่าเป็นการทำลายสังคมในระยะยาวมากกว่าสร้างสรรค์¹⁶

2.3.3 หลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลในระดับสากล

แนวความคิดในการคุ้มครองสิทธิของบุคคลนั้นมีมาช้านานแล้ว บรรดานักปราชญ์ตั้งแต่ครั้งโบราณ ต่างก็ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลสืบเนื่องกันเรื่อยมา โดยแนวความคิดในการคุ้มครองสิทธิของบุคคลนั้นมีพื้นฐานของสิทธิมาจากสำนักกฎหมายธรรมชาติ(Natural Rights) แนวความคิดนี้ได้พัฒนามาสู่การร่างเอกสารรับรองสิทธิตามธรรมชาติของบุคคล หรือที่เรียกกันว่า สิทธิมนุษยชนหลายฉบับ ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะ สิทธิมนุษยชนทางอาญา ซึ่งเป็นมาตรฐานในการให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลย และผู้ต้องโทษในคดีอาญาในระดับมาตรฐานระหว่างประเทศ

องค์การสหประชาชาติได้ให้การรับรองสิทธิมนุษยชนทางอาญาไว้เป็นมาตรฐานสากล โดยบัญญัติไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration Of Human Rights 1948) และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ.1996 (International Convention On Civil And Political Rights 1996) และต่อมามาตรฐานดังกล่าวได้รับการบัญญัติรับรองสิทธิของภูมิภาค และองค์กรต่างๆของสิทธิมนุษยชน ได้แก่ The European Convention On Human Rights And Fundamental Freedoms 1950,The American Convention On Human Rights 1969 เป็นต้น

สาระสำคัญของมาตรฐานสากลในการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหา จำเลย และผู้ต้องโทษมีดังนี้

1. การจับกุม คุมขัง และการตรวจค้นบุคคลจะกระทำโดยพลการไม่ได้
2. สิทธิได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรมในระหว่างการดำเนินคดี และสิทธิที่จะต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่
3. สิทธิได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรม ระหว่างถูกคุมขัง หรือจำคุก กรณีการใช้อาวุธปืน

¹⁶ วราภรณ์ สามโกเศศ, "การประหารชีวิตมีราคาต้องจ่าย," หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน (26 เมษายน 2544) : 6. อ้างถึงใน วิศิษฐ์ เจนนานท์ ร.ต.อ., "โทษประหารชีวิต ศึกษาวิธีการบังคับโทษด้วยการฉีดยา กับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2545) : 178 .

กับผู้ถูกจับ¹⁷

โดยหลักประกันสิทธิของประชาชนในการถูกจับกุม คุมขัง และตรวจค้นบุคคลซึ่งจะกระทำโดยพลการไม่ได้ มีดังต่อไปนี้

1) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนกำหนดมาตรฐานในเรื่องนี้ไว้ในข้อ 9 ว่า"บุคคลใดจะถูกจับกุม กักขัง หรือเนรเทศโดยพลการไม่ได้"¹⁸

2) ส่วนกติการะหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิทางแพ่ง (พลเมือง) และทางการเมือง ได้รับรองสิทธิดังกล่าวไว้ในข้อ 9 ซึ่งกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการใช้อำนาจจับกุม หรือกักขังโดยพลการดังนี้

2.1) บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพและความมั่นคงของตน บุคคลใดจะถูกจับกุม หรือคุมขังโดยพลการไม่ได้ บุคคลใดจะถูกวิตรอนเสรีภาพของตนมิได้ ยกเว้นโดยเหตุ และอาศัยกระบวนการตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย(ข้อ9.1)

2.2) บุคคลผู้ถูกจับกุมย่อมได้รับการแจ้งถึงเหตุผลในการจับกุมและการแจ้งข้อหาอันเป็นปฏิปักษ์ต่อตนโดยพลัน(ข้อ9.2)

2.3) บุคคลใดที่ถูกจับกุมหรือควบคุมตัวในข้อหาทางอาญาย่อมถูกนำตัวไปศาล หรือเจ้าหน้าที่อื่นผู้มีอำนาจตามกฎหมาย โดยพลัน เพื่อให้ศาลได้ตรวจสอบและได้รับการพิจารณาภายในเวลาอันสมควร หรือได้รับการปล่อยตัว ทั้งนี้ไม่ถือเป็นหลักทั่วไปว่าในระหว่างรอการพิจารณาคดี บุคคลจะต้องถูกคุมขังอยู่ แต่การปล่อยตัวชั่วคราวจะกระทำเฉพาะที่มีหลักประกันว่าจะมีตัวผู้นั้นอยู่ในการพิจารณาหรือการบังคับตามคำพิพากษา(ข้อ9.3)¹⁹

2.4) บุคคลใด ที่ถูกวิตรอนสิทธิเสรีภาพ โดยการจับกุมหรือควบคุม ย่อมมีสิทธิร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า กล่าวคือ ความชอบด้วยกฎหมายของการควบคุมผู้นั้น และหากมีการควบคุมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลจะมีคำสั่งปล่อยตัวผู้นั้น(ข้อ9.4)

2.5) บุคคลใดที่ตกเป็นผู้ถูกจับหรือควบคุมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายย่อมมีสิทธิเรียกร้อง

¹⁷ รองศาสตราจารย์ ณรงค์ ใจหาญ และคณะ, สิทธิผู้ต้องหา จำเลย และผู้ต้องโทษในคดีอาญา, รายงานวิจัย, คณะกรรมการกฤษฎีกา, 2538, หน้า 10.

¹⁸ นพนิธิ สุริยะ, สิทธิมนุษยชน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2537), หน้า 121.

¹⁹ เคยมีคำวินิจฉัยของ UN Human Rights Committee ว่าในกรณีที่น่าตัวบุคคลผู้ถูกจับมายังศาลหลังจับเป็นเวลาหนึ่งเดือน โดยไม่ได้ให้ผู้นั้นติดต่อกับบุคคลภายนอก และทนายความ หรือที่ปรึกษากฎหมายแล้ว ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิตามข้อ 9 (3) นี้ ดู Molta V Uruguay (R.2/11) H.R.C.35,132 aeealso ibid.,P.153 อ้างถึงใน รองศาสตราจารย์ ณรงค์ ใจหาญและคณะ, อ้างแล้ว, หน้า 10.

ให้ชุดใช้คำสินไหมทดแทน(ข้อ9.5)

จะเห็นได้ว่า ตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางแพ่ง(พลเมือง)และทางการเมืองทั้ง 9 ข้อข้างต้น ได้กำหนดมาตรการควบคุมการใช้อำนาจของรัฐที่จะจับกุม คุมขังบุคคลว่าจะต้องทำภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น และได้รับการตรวจสอบโดยองค์กรศาล หรือเจ้าพนักงานอื่นถึงเหตุที่จับได้ทันทีที่ถูกจับ และมีสิทธิร้องขอต่อศาลให้ตรวจสอบความชอบธรรมของการจับกุม หรือควบคุมนั้นได้ และมีสิทธิได้รับคำสินไหมทดแทนในกรณีการควบคุมกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายด้วย

The European Convention On Human Rights And Fundamental Freedoms 1950 ข้อ 5 ได้รับรองสิทธิของบุคคลที่จะมีเสรีภาพ และ ความมั่นคงของตนในทำนองเดียวกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางแพ่ง(พลเมือง) และทางการเมือง ข้อ 9 และได้เพิ่มเติมการจับกุม และควบคุมโดยศาลหรือโดยพนักงานเจ้าหน้าที่และการชดเชยความเสียหายอันเกิดจากการจับกุมหรือควบคุมโดยมิชอบนั้น ได้มีบทบัญญัติไว้ในข้อ 5.2 , 5.3 , 5.4 และ 5.5 ซึ่งมีเนื้อหาในทำนองเดียวกับกติกาสากลข้างต้น²⁰

2.3.4 โทษประหารชีวิตกับเรื่องสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชน เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Fundamental Rights) โดยเป็นสิทธิที่ทุกคนได้มีมาตามธรรมชาติ และเป็นสิทธิที่มีอยู่ก่อนการเกิดขึ้นของรัฐ สิทธิมนุษยชน เป็นคุณลักษณะประจำตัวของมนุษย์ทุกคน เป็นสิทธิ และ เสรีภาพตามธรรมชาติที่เป็นของมนุษย์ ในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์ และด้วยเหตุผลอย่างเดียวกันว่า เพราะเขาเกิดมาเป็นมนุษย์ มนุษย์ทุกคนจึงมีสิทธิ และเสรีภาพเหล่านี้อยู่แล้วตั้งแต่ก่อนที่จะมีรัฐเกิดขึ้น และ กำหนดให้แก่ตัวบุคคล โดยไม่มีข้อจำกัดในทางลักษณะตัวบุคคล กล่าวคือ เป็นสิทธิ และ เสรีภาพที่บุคคลทุกคนเป็นผู้ทรงสิทธิ ซึ่งมักจะบัญญัติว่า "ทุกๆคนมีสิทธิ..."หรือ บุคคลมีสิทธิ..." เป็นต้น ดังนั้นสิทธิมนุษยชนจึงเป็นสิทธิที่ผูกพันอยู่กับความเป็นมนุษย์ และเป็นสิทธิที่ติดตัวมนุษย์มาแต่กำเนิด สิทธิประเภทนี้ จึงมิได้เป็นการที่รัฐบัญญัติกฎหมายให้สิทธิดังกล่าวแก่บุคคล หากแต่ว่ารัฐได้ออกกฎหมายมาเพื่อรับรองสิทธิที่ติดตัวมนุษย์ดังกล่าว ไว้ในบทบัญญัติของกฎหมาย สิทธิมนุษยชนได้มีการยอมรับมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน และ ปรากฏรับรองขึ้นเป็นครั้งแรกใน คำประกาศสิทธิมนุษยชน และพลเมืองของฝรั่งเศส

²⁰ รองศาสตราจารย์ นรงค์ ใจหาญและคณะ,อ้างแล้ว,หน้า 10 -11.

ค.ศ. 1789 (Declaration of Rights of Man and Citizen) และ ต่อมาองค์การสหประชาชาติจึงได้นำ คำประกาศนี้มาบัญญัติรับรองไว้ใน ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights 1948) และ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมือง และสิทธิทางการเมือง (International Convention on Civil and Political Rights 1996) และต่อมา มาตรฐานดังกล่าวได้รับการบัญญัติรับรองสิทธิของภูมิภาค และองค์กรต่างๆของ สิทธิมนุษยชน ได้แก่ The European Convention on Human Rights and Fundamental Freedoms 1950, The American Convention on Human Rights 1969 เป็นต้น

ในปัจจุบันเรื่องของสิทธิมนุษยชนได้กลายเป็นกฎหมายจารีตประเพณี ซึ่งแต่ละประเทศได้ให้การยอมรับ โดยเชื่อว่า สิทธิมนุษยชนนั้นเป็นสิทธิที่มีอยู่จริง และได้มีการปฏิบัติกันอยู่เสมอ ซึ่งในส่วนของประเทศไทย และ ประเทศลาวนั้น ได้ยอมรับในเรื่องของ สิทธิมนุษยชน และได้นำมาบัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ และ ในกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับสิทธิขั้นพื้นฐาน ซึ่งสิทธิเสรีภาพ ของประชาชนตามกฎหมาย หมายถึง สิทธิเสรีภาพของบุคคลที่รัฐได้ให้การรับรอง และ ค้ำครองให้พ้นจากการแทรกแซงของรัฐ โดยการที่รัฐยอมรับสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวไว้ในตัวบทกฎหมายที่รัฐได้ตราขึ้นมาเป็นลายลักษณ์อักษร โดยรัฐเป็นผู้เข้ามาวางหลักการ จัดระบบการใช้ และการให้การรับรองสิทธิ ดังกล่าว แต่ไม่ว่าจะจะเป็นสิทธิตามกฎหมายของฝ่ายบ้านเมือง หรือสิทธิมนุษยชนก็ตาม ต่างก็มีที่มาจากแนวความคิดของสำนักกฎหมายฝ่ายธรรมชาติทั้งนั้น

สำนักกฎหมายฝ่ายธรรมชาติ (Natural Law) มีความเชื่อว่า กฎหมายเป็นสิ่งที่ปรากฏอยู่ตามธรรมชาติ และ เป็นสิ่งที่บุคคลทุกคนรู้ และมีอยู่โดยทั่วกันอยู่แล้ว ไม่จำเป็นที่จะต้องให้รัฐมาบัญญัติกฎหมายเป็นลายลักษณ์อักษรรับรองไว้อีก ดังนั้น สิทธิมนุษยชน จึงเป็นสิทธิเสรีภาพที่ทุกคนพึงมีตามธรรมชาติ นั่นเอง ซึ่งถ้าหากกฎหมายที่บัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรบัญญัติขัดต่อเสรีภาพที่บุคคลมีอยู่ตามธรรมชาติ หรือบัญญัติไม่สอดคล้องกับกฎหมายธรรมชาติ ผู้ที่เชื่อตามแนวความคิดของสำนักนี้ ก็มักจะตีความให้สิทธิมนุษยชนมีอยู่เหนือสิ่งอื่นใดเสมอ

สำนักกฎหมายฝ่ายบ้านเมือง (Positive Law) จะยอมรับเฉพาะกฎหมาย ที่บัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น เพราะเชื่อว่ากฎหมายต้องมีความแน่นอน และมีความชัดเจนในการบังคับใช้เพื่อผลประโยชน์ของรัฐ และ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของรัฐ ให้รัฐมีความเป็นเอกภาพในการรักษาประโยชน์ของมหาชน และบุคคลที่อยู่ในรัฐ ซึ่งถือว่ารัฐเป็นผู้ปกครอง รัฐ ซึ่งอยู่ในฐานะบิดาสามารถเข้าไปดูแลกิจการเรื่องต่างๆ ของบุคคลได้ โดยถือว่ารัฐมีส่วนได้เสียเพื่อที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมโดยส่วนรวม

จะเห็นได้ว่า ทั้งสองสำนักแนวความคิดนั้น มีแนวความคิดที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ดังนั้นจึงมักจะมีปัญหาในการหยิบยกและปรับใช้สิทธิมนุษยชน ที่ขัดแย้งกันอยู่เสมอ โดยเฉพาะในเรื่องของการลงโทษประหารชีวิตผู้กระทำความผิด โดยฝ่ายที่เชื่อตามแนวความคิดของสำนัก กฎหมายตามธรรมชาติมองว่า การลงโทษประหารชีวิตเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน กล่าวคือ สิทธิในการที่จะมีชีวิตอยู่ของบุคคล (Rights to Life) โดยเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาโดยมีสิทธิ และศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน ดังนั้นจึงไม่มีใครที่จะมีสิทธิประหารหรือฆ่าชีวิตของผู้อื่นได้ ตามที่บัญญัติไว้ใน ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน 1948 ข้อที่ 1 ซึ่งบัญญัติว่า " มนุษย์ทั้งหลายเกิดมา อิสระเสรี และเท่าเทียมกันทั้งศักดิ์ศรี และสิทธิทุกคนได้รับการประสิทธิประสาทเหตุผล และมโน ธรรม และปฏิบัติต่อกันอย่างฉันพี่น้อง " และ ข้อที่ 3 ซึ่งบัญญัติว่า "บุคคลมีสิทธิในการดำรงชีวิต ในเสรีธรรมและในความมั่นคงแห่งร่างกาย" ข้อที่ 5 ซึ่งบัญญัติว่า "บุคคลใดจะถูกทรมาน หรือได้รับ การปฏิบัติ หรือการลงทัณฑ์ ซึ่งทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือ หยามเกียรติมิได้"

ส่วนฝ่ายที่เชื่อตามแนวความคิดของสำนักกฎหมายฝ่ายบ้านเมือง มองว่า การลงโทษประหารชีวิต ไม่ได้เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือสิทธิในการที่จะมีชีวิตอยู่ของบุคคลแต่อย่างใด แต่เป็นมาตรการหรือโทษในทางอาญาที่รัฐมุ่งที่จะกำจัดบุคคลผู้กระทำความผิดที่มีจิตใจ ชั่วร้าย หรือกระทำความผิดร้ายแรงจนไม่อาจที่จะเยียวยาให้กลับมาใช้ชีวิตตามปกติในสังคมอีกได้ ทั้งนี้เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย และเป็นนโยบายในทางอาญาที่รัฐจะใช้ปกครองบุคคลที่อยู่ใน ความดูแลของรัฐในฐานะที่รัฐมีส่วนได้เสีย และไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่ทารุณโหดร้าย หรือไร้ มนุษยธรรมแต่อย่างใด

จากความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันของ 2 สำนักแนวความคิดข้างต้นนั้น ในส่วนของการลงโทษประหารชีวิตผู้กระทำความผิดนั้น สามารถพิจารณาได้ว่าการใช้อำนาจของรัฐจะต้องคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ซึ่งถือว่าเป็นหลักพื้นฐานที่สำคัญ ดังนั้นการกระทำทั้งหลายของรัฐ จึงต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับสิทธิขั้นพื้นฐานดังกล่าวของประชาชน แต่ทว่าในการปกครองของรัฐในส่วนของ การลงโทษผู้ที่กระทำความผิดอย่างร้ายแรง จนไม่อาจสามารถที่จะเยียวยา หรือแก้ไขให้กลับตัวมาใช้ชีวิตอย่างปกติในสังคมเช่นเดิมได้แล้ว จนต้องลงโทษประหารชีวิตนั้น รัฐจะ เข้ามาเกี่ยวข้องในฐานะที่เป็นคนกลางเป็นผู้ที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมเท่านั้น รัฐ จึงมีหน้าที่ที่จะต้องผสมผสานประโยชน์ของรัฐและประโยชน์ของบุคคล คือการให้สิทธิเสรีภาพของ บุคคลให้ไปในแนวทิศทางเดียวกันให้ได้ จึงไม่อาจดำเนินการไปในทางใดทางหนึ่งแต่เพียงด้านเดียวได้ดังนั้นหากเห็นว่าการคงมีไว้ซึ่งโทษประหารชีวิตแล้ว จะทำให้บุคคลในสังคมเกิดความ เกรงกลัวไม่กล้าที่จะกระทำความผิด และเพื่อคงไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยของคนในรัฐ ก็สมควรที่มี โทษประหารชีวิตไว้ แม้ว่าปรัชญาในทางราชทัณฑ์ที่รัฐจะต้องให้ความเคารพในความเป็นมนุษย์ ของผู้กระทำความผิดและพร้อมที่จะมีระบบ

การให้อภัยเพื่อเยียวยาแก่ไขบุคคลดังกล่าวให้กลับตัวกลับใจ แต่การที่รัฐให้อภัยผู้กระทำความผิดรัฐเองก็ต้องตระหนักเช่นกันว่าตนไม่ใช่เจ้าของสิทธิในการให้อภัยโดยตรงเพราะรัฐไม่ใช่เหยื่อของผู้กระทำความผิด ดังนั้น กระบวนการยุติธรรมที่ดีจะต้องคำนึงลงมา และคลุมถึงเหยื่อของการกระทำความผิดด้วยเช่นกัน และต้องคำนึงถึงในระดับที่ สำคัญเท่าๆกันกับระดับความสำคัญของผู้ต้องหาด้วยจะเห็นว่ากระบวนการยุติธรรมแม้ว่าจะ พยายามทำให้ดูเหมือนเป็นนามธรรม ไม่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ แต่ในที่สุดแล้วก็หนีที่จะไม่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ไปไม่พ้น เพราะเมื่อถึงที่สุดแล้วมนุษย์ก็คือผู้ที่วินิจฉัย และลงโทษมนุษย์ด้วยกันเอง และ หนีไปไม่พ้นก็คือในเรื่องของ ความรู้สึก เพราะสิ่งที่ชักนำการตัดสินใจเบื้องต้นของมนุษย์ ก็คือ ความรู้สึก ไม่ใช่เหตุผล เพราะมนุษย์ใช้เหตุผลก็เพื่อสนองความรู้สึกของตนเอง

2.4 การบังคับโทษประหารชีวิตของนานาประเทศ

กฎหมายอาญาและมาตรการในการบังคับโทษทางอาญาของแต่ละประเทศมักจะกำหนดบทลงโทษไว้สำหรับความผิดซึ่งแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาวะทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งนโยบายในทางอาญาของรัฐซึ่งมีอยู่ในขณะนั้น และความเจริญของแต่ละ ประเทศ ในส่วนของการลงโทษประหารชีวิต ก็เช่นเดียวกัน แต่ละประเทศก็ย่อมจะกำหนดลักษณะของความผิดอันจะลงโทษถึงขั้นประหารชีวิตได้แตกต่างกันไป แล้วแต่ว่าเมื่อพิจารณาถึงความจำเป็นของการมีบทลงโทษชนิดนี้แล้วมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด เท่านั้น ซึ่งจะเป็นภาพสะท้อน ให้เห็นถึงภาพลักษณ์ทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจของประเทศนั้นๆได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ก่อนที่จะศึกษาถึงระบบการบังคับโทษประหารชีวิตของประเทศไทย และประเทศลาวว่ามีลักษณะ และความเป็นมาอย่างไร ผู้เขียน ใคร่ขอศึกษา ถึงการบังคับโทษประหารชีวิตของนานาประเทศ ที่ได้มีการพัฒนากฎหมาย ในเรื่องนี้มาเป็นเวลาช้านาน ทั้งนี้เพื่อที่จะได้นำเอาหลักเกณฑ์ และ วิธีการที่ดีของประเทศต่างๆ มาเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขระบบการบังคับโทษประหารชีวิตของประเทศลาว ให้มีความสอดคล้อง และเหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งผู้เขียนจะได้ศึกษาการบังคับโทษ ประหารชีวิตของประเทศต่างๆดังนี้คือ

2.4.1 การบังคับโทษประหารชีวิตของประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกานั้นประกอบด้วยหลายมลรัฐ ในแต่ละมลรัฐจะมีกฎหมายไม่เหมือนกัน ดังนั้น ในการศึกษาถึงการบังคับโทษประหารชีวิตของประเทศสหรัฐอเมริกานั้น จะต้องทำการ ศึกษาจากเหตุการณ์ที่สำคัญที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นหลัก ในปัจจุบันมีบางมลรัฐก็ยังคงมีการใช้โทษประหารชีวิตอยู่ ซึ่งในบางมลรัฐก็ยกเลิกโทษประหารชีวิตไปแล้ว หรือบางมลรัฐที่ ยกเลิกโทษประหารชีวิตไปแล้ว แต่ก็ได้นำกลับมาใช้ใหม่อีกครั้ง สำหรับในส่วนรัฐบาลกลางของ ประเทศสหรัฐ

อเมริกันนั้น ยังคงมีการลงโทษประหารชีวิตในความผิดที่สำคัญๆ ซึ่งเป็นคดีอุกฉกรรจ์ และกระทบกระเทือนถึงความมั่นคงของรัฐอยู่ เช่น ความผิดฐานลอบสังหารประธานาธิบดีหรือรองประธานาธิบดี ความผิดฐานสลัดอากาศหรือการใช้วัตถุระเบิดก่อให้ผู้อื่นได้รับอันตราย ถึงตายหรือบาดเจ็บ เป็นต้น

ในการศึกษาถึงการลงโทษประหารชีวิตในประเทศสหรัฐอเมริกา²¹ จะพบว่าประชาชนฝ่ายหนึ่งนั้นต้องการที่จะคงไว้ ซึ่งการลงโทษประหารชีวิต และมีอีกฝ่ายหนึ่งได้คัดค้านการลงโทษประหารชีวิต ซึ่งทั้งสองฝ่ายก็ได้ให้เหตุผลต่างๆ ไว้ดังต่อไปนี้²¹

ฝ่ายที่ต้องการให้คงไว้ซึ่งโทษประหารชีวิต ได้ให้เหตุผลว่า

1) การลงโทษประหารชีวิต เป็นการยับยั้งการกระทำความผิดอย่างเด็ดขาดสิ้นเชิง

2) การลงโทษประหารชีวิต เป็นการแก้แค้นตอบแทนที่สมดุลกับการกระทำความผิดที่ได้ก่อให้เกิดขึ้น

3) การลงโทษประหารชีวิต นับว่าเป็นการป้องกันสังคม เพราะเป็นการกำจัดอาชญากรออกจากสังคมอย่างเด็ดขาด เป็นการตัดโอกาสในการกระทำความผิด ไม่ให้อาชญากรไปกระทำความผิดซ้ำอีกซ้ำสอง เช่น จากการศึกษาของ มาร์ลีน ดับบิลยู เลทิเนน (Marline W. Lethinen) แห่ง มหาวิทยาลัย ยูทาห์ พบว่า ผู้กระทำความผิดฐานฆ่าผู้อื่นตายโดยเจตนา ที่ถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำ จำนวน 6,908 คน ในช่วงระหว่าง ปี ค.ศ. 1965-1969 ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม และเป็นการเสี่ยงภัยที่จะถูกพิจารณาให้ได้รับการพักการลงโทษเป็นอย่างยิ่ง²²

4) การลงโทษประหารชีวิต จำต้องคำนึงถึงลักษณะความรุนแรงของอาชญากรรม

ฝ่ายที่คัดค้านการลงโทษประหารชีวิต

ฝ่ายที่คัดค้านการลงโทษประหารชีวิต ก็คือ บรรดากลุ่มศาสนาที่สำคัญ ในประเทศ การคัดค้านของกลุ่มต่างๆ ได้เป็นนโยบายคัดค้านในระดับชาติ ได้แก่ สภาแห่งชาติคัดค้านอาชญากรรมและประพฤติอันธพาล ค.ศ.1963 (National Council on Crime and Delinquency)

สหพันธ์สิทธิเสรีภาพของพลเรือนแห่งอเมริกา ค.ศ.1965 (The American Civil Liberties Union) สมาคมแก้ไขความประพฤติแห่งอเมริกา ค.ศ.1966 (The American Correctional Association) ซึ่งจุดที่คัดค้านในเรื่องของการลงโทษประหารชีวิต ก็คือ

²¹ ประเสริฐ เมฆมณี , หลักทฤษฎีวิทยา (กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, 2523), หน้า 23, อ้างถึงใน ชนินทร์ ศรีธีระวิศาล, "การลงโทษประหารชีวิต" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.2523), หน้า 64.

²² เรื่องเดียวกัน, หน้า 25.

1) ทำให้มีความล่าช้าในการดำเนินคดีในศาล เพราะส่วนมากจะมีการยื่นอุทธรณ์ ซึ่งใช้เวลาในการพิจารณาโทษประหารชีวิตอยู่ระหว่าง 11 ปี ถึง 13 ปี (คดีของ Caryl Chessman ซึ่งถูกประหารชีวิต เมื่อ 2 พฤษภาคม 1960 ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ซึ่งใช้เวลาในการดำเนินคดีนานถึง 11 ปี 10 เดือน 7 วัน)²³

2) การลงโทษประหารชีวิตเป็นผลกระทบต่อการบริหารงานกระบวนการยุติธรรม คือ การประหารชีวิตนั้น เป็นปัจจัยก่อให้เกิดบรรยากาศแห่งความตึงเครียดแก่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม และผู้ต้องโทษประหารชีวิตเป็นอย่างยิ่ง เพราะว่าการลงโทษประหารชีวิต เป็น มาตรการปฏิบัติที่จกต้องพินิจพิจารณาคดีอย่างละเอียดรอบคอบ และด้วยอารมณ์อันมั่นคงไม่ หวั่นไหว โดยเฉพาะกรณี ในการพิจารณาคดีตัดสินคดีผิดพลาด อันเกิดจากความคลาดเคลื่อนแห่ง พยานหลักฐาน หรือโดยเหตุอื่นใด จนถึงขั้นประหารชีวิตผิดตัว หรือลงโทษผู้ที่บริสุทธิ์แล้ว ก็ไม่มี ทางแก้ไขชีวิตให้กลับคืนมาใหม่ได้อีก

3) การลงโทษประหารชีวิต มิได้เป็นการข่มขู่ข่มขู่ยังอาชญากรได้เสมอไป จากการศึกษา สถิติของคดีฆาตกรรมในประเทศสหรัฐอเมริกา โดย Karl F. Schussler เปรียบเทียบสถิติคดี ฆาตกรรมในจำนวนประชากร 100,000 คน ระหว่างมลรัฐที่มีการลงโทษประหารชีวิต กับ มลรัฐที่ยกเลิกโทษประหารชีวิต ในทุกๆรอบ 5 ปี ตั้งแต่ ค.ศ.1928-1949 ปรากฏว่าสถิติการกระทำผิดใน มลรัฐที่มีการใช้โทษประหารชีวิต กลับมีอัตราสูงกว่ามลรัฐที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตไปแล้ว²⁴

และนอกจากนี้ ในปี ค.ศ. 1965 นาย แรมเซย์ คล๊าก (Ramsey Clark) ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็น รองอธิบดีกรมอัยการของสหรัฐอเมริกาได้ประกาศว่า กรมอัยการได้คัดค้านการลงโทษประหารชีวิตใน Distric of Columbai และ ได้ให้คำปราศรัยไว้ในปี ค.ศ.1968 ระหว่างการได้สวนต่อหน้าอนุกรรมการของวุฒิสมาชิก ฮาร์ท (Hart) โดยมีข้อความตอนหนึ่งว่า²⁵

“ สังคมต้องใช้จ่ายในราคาที่สูงมาก สำหรับการลงโทษประหารชีวิต จริงอยู่อารมณ์ของเราอาจจะมีการเรียกร้องให้มีการแก้แค้น ในกรณีที่มีอาชญากรรมสยดสยอง เกิดขึ้นแต่เหตุผล และประสบการณ์ได้บอกกับเราว่า การฆ่าอาชญากร มิได้ช่วยแก้ไขปัญหาอาชญากรรม,มิได้ช่วยป้องกันอาชญากรรมมิให้เกิดขึ้นอีก หรือมิได้เป็นทางนำมาซึ่งความยุติธรรม

²³ Hugo Adam Bedau, Chairman, Department of Philosophy, " The Death Penalty in America "Federal Probation Vol.35,1971. P.32-33, อ้างถึงใน วีระพงษ์ บุญญากาศ, " โทษประหารชีวิตในประเทศสหรัฐอเมริกา" วารสารกฎหมายนิติศาสตร์จุฬา (พฤษภาคม-สิงหาคม 2521):46.

²⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 67.

²⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 47.

มาให้แก่ผู้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรม แก่ตัวอาชญากรรม หรือแม้แต่ สังคมแต่ประการใดเลย ดังนั้น โทษประหารชีวิต จึงควรถูกยกเลิกเสีย"

ยังมีหลายข้อโต้แย้ง หรือคัดค้านการลงโทษประหารชีวิต ด้วยหลักที่ว่า การลงโทษประหารชีวิตนั้นเป็นการผิดหรือขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา 8 ถือว่าเป็นการทารุณ โหดร้าย และเป็นการลงโทษที่ผิดปกติธรรมดา แต่ในที่สุด ข้อถกเถียงของทั้งสองฝ่ายนี้ก็ได้อำนาจของศาลสูงสหรัฐ (U.S. Supreme Court) โดยคะแนนเสียง 5 เสียง ต่อ 4 เสียง ในคดีของ Furman V. Georgia เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 1972 สนับสนุน ให้มีการลงโทษประหารชีวิตแก่อาชญากรรมบางประเภท โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ ช่มชู้ ยับยั้งการกระทำความผิด และเพื่อเป็นการป้องกันสังคม และต่อมาในเดือน กรกฎาคม ปี ค.ศ. 1976 ศาลสูงของสหรัฐอเมริกา ก็ได้มีการประกาศรับรองเป็นอีกวาระหนึ่งว่า "การลงโทษประหารชีวิตแก่อาชญากรรมบางประเภท ไม่เป็นการขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ"²⁶ เพราะกฎหมาย ได้เปิดช่องไว้ให้ศาลสามารถเลือกที่จะลงโทษได้จึงทำให้โทษประหารชีวิตได้ถูกนำกลับมาใช้ได้อีก ในประเทศสหรัฐอเมริกา

ปัจจุบันในมลรัฐต่างๆของประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการใช้วิธีการในการลงโทษประหารชีวิต อยู่ทั้งสิ้น 5 วิธี กล่าวคือ

1. การประหารชีวิตด้วยการฉีดยาหรือฉีดสารพิษ (Lethal Injection)
2. การประหารชีวิตด้วยการนั่งเก้าอี้ไฟฟ้า (Electric Chair หรือ Electrocution)
3. การประหารชีวิตด้วยการแขวนคอ (Hanging)
4. การประหารชีวิตโดยการรมแก๊ส (Gas Chamber)
5. การประหารชีวิตโดยการยิงเป้า (Firing Squad)

1 การประหารชีวิตด้วยการฉีดยาหรือฉีดสารพิษในประเทศสหรัฐอเมริกา

ที่มาของการประหารชีวิตโดยวิธีการฉีดยานั้น เกิดขึ้นจากการที่นักอาชญาวิทยาในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ประชุมกันเมื่อ ปี ค.ศ. 1977 และได้ความเห็นเป็นข้อยุติในเรื่องนี้รวม 3 ประการ คือ

- 1) การประหารชีวิตไม่พึงกระทำอย่างเปิดเผยต่อหน้าสาธารณชน
- 2) ผู้ถูกลงโทษประหารชีวิตจะต้องถึงแก่ความตายอย่างรวดเร็ว หรือได้รับความเจ็บปวดทรมานให้น้อยที่สุด
- 3) การประหารชีวิตจะต้องก่อให้เกิดความเสียหายต่อสภาพร่างกายของผู้ที่ถูกประหารชีวิต

²⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 21, 67.

น้อยที่สุด²⁷

ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นประเทศแรก ที่ให้มีการประหารชีวิตด้วยการฉีดยา โดยในปี ค.ศ. 1888 J. MOUNT BLEYER M.D. ได้เขียนบทความลงในวารสาร MEDICAL-LEGAL แนะนำการประหารชีวิตด้วยการฉีดยาแก่ทางการนิวยอร์ก โดยเสนอให้ใช้มอร์ฟีนเป็นตัวยาคิดเข้าไปให้ นักโทษตาย โดยดูว่ามันไม่โหดร้าย มีมนุษยธรรม และมีราคาถูกกว่าวิธีการประหารชีวิตด้วยวิธีเก่าๆ แต่ทว่าทางการนิวยอร์ก ไม่สนใจ โดยยังคงใช้วิธีการประหารชีวิตด้วยการให้นั่งเก้าอี้ไฟฟ้า อยู่ต่อมา ระหว่างปี ค.ศ. 1949-1953 THE BRITISH ROYAL COMMISSION ON CAPITAL PUNISHMENT ได้ใช้วิธีการประหารชีวิตด้วยการใช้เข็มฉีดยา แต่ก็ต้องยกเลิกไปโดยอ้างว่าไม่ต้องการให้แพทย์เข้ามาเกี่ยวข้องกับประหารชีวิตด้วยวิธีการดังกล่าว เนื่องจากแพทย์จะเป็นผู้ทำการฉีดยาให้กับนักโทษ ต่อจากนั้น ในปี ค.ศ. 1977 ที่มลรัฐโอคลาโฮมา DR. STANLEY DEUTSCH นักวิชาการด้านการศึกษา แพทย์ ได้ออกมาให้ความเห็นถึงคุณประโยชน์ และความดีงามของการประหารชีวิตด้วยการใช้เข็มฉีดยา จนนำไปสู่การผลักดันให้มลรัฐนี้ยอมรับวิธีการประหารชีวิตด้วยการฉีดยา ในที่สุด มลรัฐโอคลาโฮมา ก็กลายเป็นมลรัฐแรกในประเทศ สหรัฐอเมริกา ที่ออกกฎหมายรับรองการประหารชีวิตด้วยการใช้เข็มฉีดยา ด้วยเหตุผลทางด้านมนุษยธรรม และ ทางด้านเศรษฐกิจ ต่อมา มลรัฐ เท็กซัส ก็ได้ออกกฎหมายรับรองการประหารชีวิตด้วยวิธีการดังกล่าวเช่นกันไล่ตามกันออกมาและก็ทำการประหารชีวิตด้วยวิธีการฉีดยาเป็นแห่งแรก เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม ปี ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2535) และเป็นมลรัฐที่มีการประหารชีวิตนักโทษมากที่สุดมลรัฐหนึ่งในสหรัฐอเมริกา

ในปัจจุบัน มลรัฐต่างๆในประเทศ สหรัฐอเมริกา ที่ได้ใช้การประหารชีวิตด้วยเข็มฉีดยามีดังนี้ คือ มลรัฐ อริโซนา , เดลาแวร์, เคนตักกี, นิวยอร์ก, เพนซิลวาเนีย, ยูทาห์, มอนทานา, อาร์คันซอ, ไอดาโฮ, หลุยเซียนา, เนวาดา, นอร์ท แคโรไลนา, เซาท์ คาโรไลนา, เวอร์จิเนีย, แคลิฟอร์เนีย, อิลลินอย, แมริแลนด์, นิวแฮมป์เชียร์, โอไฮโอ, เซาท์ ดาโกตา, วอร์ชิงตัน, โคโลราโด, อินเดียนา, มิสซิสซิปปี, นิวเจอร์ซีย์, โอกลาโฮมา, เทนเนสซี, ไวโอมิง, คอนเนคติกัต, แคนซัส, มิสซูรี, นิวเม็กซิโก, โอเรกอน, เท็กซัส นอกนี้ยังมี สำนักงานรัฐบาลกลางของสหรัฐอเมริกา และกองทัพของสหรัฐอเมริกา

ส่วนขั้นตอนการประหารชีวิตด้วยการฉีดยาในประเทศ สหรัฐอเมริกานั้นจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละมลรัฐ ซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้เป็นตัวอย่างขั้นตอนการประหารชีวิตด้วยวิธีการฉีดยาของมลรัฐโอเรกอน ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งประเทศไทยได้นำมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินการประหาร

²⁷"รายงานการสัมมนาเรื่อง การพิจารณาศึกษา: วิธีประหารแบบใหม่ สังคมไทยรับได้เพียงใด?" (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการ, 2543), หน้า 57-58.

ชีวิตด้วยการฉีดยา โดยจะมีวิธีการที่แตกต่างไปจาก มลรัฐอื่นๆ ของสหรัฐอเมริกาบ้าง แต่ในสาระสำคัญแล้วจะคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ในสหรัฐอเมริกาจะมีการเตรียมจิตใจของผู้ถูกประหารก่อนการประหาร โดยก่อนการประหาร 4 วัน นักโทษประหารจะถูกนำตัวจากแดนนักโทษประหารไปสู่ห้องขังพิเศษสำหรับนักโทษประหารโดยเฉพาะ ซึ่งจะถูกเฝ้าจับตาดูจากเจ้าหน้าที่ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง จดหมายทุกฉบับจะถูกถ่ายสำเนาให้ ส่วนฉบับจริงจะเก็บไว้ เนื่องจากกลัวว่าจะมียาพิษ ยาเสพติด หรือยาอื่นๆ เคลือบมากับจดหมาย ทำให้นักโทษอาจฆ่าตัวตายก่อนวันประหารจริง การโทรศัพท์ต้องได้รับอนุญาตจากผู้บัญชาการเรือนจำก่อน ในช่วงนี้อาจจะอนุญาตให้ญาติของนักโทษเข้าเยี่ยมได้²⁸

ก่อนการประหาร 2 วัน ผู้บัญชาการจะตรวจตราเพื่อเตรียมอุปกรณ์และเตียงที่จะใช้ในการประหารชีวิตให้พร้อม รวมทั้งเตรียมการเกี่ยวกับใบมรณะบัตร และการเคลื่อนย้ายศพ และก่อนการประหาร 1 วัน เจ้าหน้าที่ประหารจะเตรียมอุปกรณ์เข็มฉีดยาและยาและอุปกรณ์สำรองให้พร้อม มีการจัดเตรียมพื้นที่ หรือห้องสำหรับต้อนรับผู้สื่อข่าว และสื่อมวลชน ที่จะเข้าไปหาข่าวในเรือนจำ รวมทั้งพยานที่จะเข้าไปสังเกตการณ์ในการประหารชีวิตอย่างใกล้ชิด

เวลา 18.00 นาฬิกา เจ้าหน้าที่จะจัดอาหารมื้อสุดท้ายไปให้นักโทษประหารรับประทาน เวลา 22.00 นาฬิกา ผู้สื่อข่าว และพยานจึงได้รับอนุญาตให้เข้าเรือนจำ และได้รับการชี้แจงจากเจ้าหน้าที่ถึงขั้นตอนการประหาร เวลา 23.30 นาฬิกา จึงเริ่มดำเนินการเพื่อเตรียมการประหาร ซึ่งจะเริ่มในเวลาเที่ยงคืนตรง

ก่อนการประหาร 1 ชั่วโมง นักโทษจะได้รับยาคลายกล้ามเนื้อ เพื่อลดความตึงเครียด และทำให้ง่ายต่อการที่จะแทงเข็มเข้าเส้น เมื่อใกล้ถึงเวลาประหารก่อนการประหารครึ่งชั่วโมงเจ้าหน้าที่จะนำตัวนักโทษประหารจากห้องขังไปที่ห้องประหาร แต่แทนที่จะนำนักโทษไปยืนตรงกับหลักประหาร ก็เปลี่ยนเป็นการให้นอนบนเตียงประหาร ตรง และ ผูกด้วยสายหนังทั้ง ขา ลำตัว และ แขนทั้งสองข้าง ซึ่งอยู่ในท่ากางออกทำให้ไม่สามารถดิ้นได้

เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่ได้รับการฝึกอบรมมาอย่างดี จะมาติดเครื่องวัดการเต้นของหัวใจเข้ากับตัวนักโทษเพื่อตรวจสอบการตายหลังการฉีดยาประหาร โดยให้กรรมการภายนอกได้เห็นการเต้นของหัวใจ จากนั้นจึงแทงเข็มเข้าเส้นเลือดใหญ่ที่แขนหรือที่หลังมือทั้งสองข้าง ข้างหนึ่งเป็นเข็มที่ใช้จริง อีกข้างหนึ่งเป็นเข็มสำรองในกรณีเข็มแรกมีปัญหา หรือบางกรณีจะแทงเข็มเข้าที่แขนเข็มเดียว จากนั้นนำท่อมาต่อเข้าเข็มโยงไปยังเครื่องฉีดยา²⁹

²⁸ นัทธี จิตสว่าง, การประหารชีวิตโดยเครื่องฉีดยา, บทบัณฑิตย, นิตยสารของเนติบัณฑิตยสภา, เล่มที่ 56, ตอน 1, (มีนาคม 2543), หน้า 71.

ขั้นตอนต่อไป คือเปิดให้ประจักษ์พยานและนักข่าวตลอดจนสื่อมวลชนต่างๆเข้ามาในห้องสังเกตการณ์ และผู้บัญชาการเรือนจำจะอ่านคำสั่งประหาร และจะเปิดโอกาสให้นักโทษได้กล่าวอะไรเป็นครั้งสุดท้ายถ้าต้องการ โดยกล่าวผ่านไมโครโฟนให้พยาน และสื่อมวลชนที่อยู่ในห้องสังเกตการณ์ มีโอกาสได้ยินด้วย จากนั้น เมื่อถึงเวลาประหาร ถ้าหากไม่มีโทรศัพท์ยกเลิกการประหารจากอัยการสูงสุด หรือผู้ว่าการรัฐ ผู้บัญชาการเรือนจำก็จะให้สัญญาณกับเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่เป็นเพชฌฆาตให้เริ่มดำเนินการประหารชีวิตได้

เจ้าหน้าที่ ที่ทำหน้าที่เพชฌฆาต 2 คน ซึ่งอยู่ในห้องจัดยาติดกัน ก็จะกดปุ่มเพื่อปล่อยยาเข้าร่างของนักโทษซึ่งปุ่มปล่อยยาจะมีสองปุ่ม กดคนละปุ่ม แต่จะมีเพียงปุ่มเดียวที่ปล่อยยาเข้าร่างของนักโทษ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ทั้งสองคนจึงไม่มีโอกาสทราบได้ว่าใครเป็นคนกดปุ่มปล่อยยาเข้าเส้น เพื่อมิให้เจ้าหน้าที่รู้สึกว่าเป็นคนลงมือประหารชีวิตนักโทษจริงๆ แต่สำหรับประเทศที่ไม่ใช้เครื่องจัดยาแบบอัตโนมัติจะใช้คนจัดยาด้วยมือ ซึ่งจะมีเพียงคนเดียวฉีดเข้าแขนซ้ายหรือแขนขวาการฉีดไม่ได้ไปยีนฉีดที่แขน แต่จะต่อสายยางออกมา และผู้ฉีดจะอยู่หลังมาน

ตัวยาที่ใช้ฉีดจะมี SODIUM PENTOTHALในสารละลาย 20-25 CC PANCURONIUM BROMIDE 50 CC และ POTASSIUM CHLORIDE 50 CC ยาดังกล่าวนี้เป็นผลมาจากการวิจัยของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัย เท็กซัส ว่าจะให้ผลอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด ยาที่ใช้ฉีดไม่ใช่ยาพิษ แต่เป็นยาทั่วไป ซึ่งถ้าให้เกินขนาดก็จะมีผลทำให้ตายได้ โดยจะต้องมีปริมาณที่มากพอสมควร ต้องค่อยๆปล่อยเข้าไปในเส้นเลือด และใช้ถึง 3 ชนิด³⁰

การจัดยา เริ่มแรกจะปล่อยยา SODIUM PENTOTHALเข้าไปให้หลับก่อน จากนั้นจึงปล่อยยา PANCURONIUM BROMIDE และ POTASSIUM CHLORIDE เข้าไปตามลำดับ เพื่อให้หัวใจหยุดสูบโลหิตภายในไม่ถึงนาที เมื่อนักโทษแสดงอาการแน่นิ่งไป ผู้บัญชาการเรือนจำก็จะขอให้นายแพทย์ของเรือนจำเข้าตรวจยืนยันการตายของนักโทษประหารผู้นั้น และผู้บัญชาการเรือนจำจะประกาศเวลาการเสียชีวิตของนักโทษต่อหน้าพยาน รวมใช้เวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนนี้ทั้งสิ้นประมาณ 20-30 นาที ผู้แทนจากกองทะเบียนประวัติอาชญากรจะพิมพ์ลายนิ้วมืออีกครั้ง และเคลื่อนย้ายศพของนักโทษไปห้องเก็บศพต่อไปโดยเก็บไว้ตรวจสอบอีก 1 วัน ซึ่งตลอดเวลาของการดำเนินการจะมีการถ่ายรูป และวิดีโอตามขั้นตอนต่างๆไว้³¹

²⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 72.

³⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

³¹ วิศิษฎ์ เจนวนนท์ ร.ต.อ., "โทษประหารชีวิต ศึกษาวิธีการบังคับโทษด้วยการฉีดยากับกฎหมาย

2 การประหารชีวิตด้วยการนั่งเก้าอี้ไฟฟ้าในประเทศสหรัฐอเมริกา

การประหารชีวิตโดยการนั่งเก้าอี้ไฟฟ้า (Electric Chair หรือ Electrocutation) ปัจจุบันมีมลรัฐในประเทศ สหรัฐอเมริกาที่ใช้วิธีการประหารชีวิตโดยวิธีนี้ คือ มลรัฐ อลาบามา, เคนทักกี, เซาท์แคโรไลนา, อาร์คันซอ, นาบราสกา, เทนเนสซี, ฟลอริดา, โอไฮโอ, เวอร์จิเนีย และ โอกลาโฮมา ซึ่งเดิม มลรัฐจอร์เจีย ได้ใช้วิธีการประหารชีวิตด้วยการนั่งเก้าอี้ไฟฟ้า แต่ได้เปลี่ยนมาใช้วิธีฉีดยาแทน เพื่อป้องกันนักโทษยื่นอุทธรณ์ต่อศาลสูงสุดของสหรัฐคัดค้านการประหารชีวิตด้วยการนั่งเก้าอี้ไฟฟ้า ซึ่งได้เกิดขึ้นมาแล้ว สำหรับผู้ที่กระทำความผิดหลังวันที่ 1 พฤษภาคม 2001 เป็นต้นไปจะถูกประหารด้วยวิธีฉีดยา ส่วนผู้ที่ถูกตัดสินไปแล้ว จะยังคงใช้วิธีการประหารวิธีเดิม ซึ่งมลรัฐจอร์เจียได้ผ่านกฎหมายประหารชีวิตมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1973 และมีนักโทษถูกประหารชีวิตไปแล้วรวม 23 ราย

วิธีการประหารชีวิตด้วยการนั่งเก้าอี้ไฟฟ้านี้ นักโทษจะต้องนั่งอยู่ที่เก้าอี้ ซึ่งถูกสร้างขึ้นมา โดยเฉพาะนักโทษจะถูกโกนผมและขนตามร่างกายออกทั้งหมดเพื่อที่จะทำให้กระแสไฟฟ้าเข้าไปในร่างกายของนักโทษได้โดยง่าย เมื่อมีการเปิดกระแสไฟฟ้า ร่างกายของนักโทษก็จะกระตุกโดยมีผ้าคาดรั้งตัวไว้ จะเกิดอาการอาเจียน ปัสสาวะ อุจจาระ ออกทั้งหมด และจะมีกลิ่นไหม้ ปริมาณของกระแสไฟฟ้าที่ใช้ในการประหารชีวิตจะแตกต่างกันไปตามระบบของแต่ละมลรัฐ โดยจะคำนึงถึงน้ำหนักตัวของนักโทษด้วย ยกตัวอย่างเช่น ในมลรัฐจอร์เจีย นักโทษประหารจะได้รับกระแสไฟฟ้า 2,000 โวลต์เป็นเวลา 4 วินาที จากนั้น 1,000 โวลต์ อีก 7 วินาที และ 208 โวลต์ อีก 2 นาที ดังนี้ เป็นต้น³²

3 การประหารชีวิตโดยการรมแก๊สในประเทศสหรัฐอเมริกา

การประหารชีวิตด้วยวิธีการรมแก๊ส (Gas Chamber) มีมลรัฐในประเทศ สหรัฐอเมริกาที่ใช้วิธีการประหารชีวิตวิธีนี้อยู่จำนวนหนึ่ง คือ มลรัฐ อริโซนา, แคลิฟอร์เนีย, แมรีแลนด์, มิสซูรี และ ไวโอมิง

วิธีการประหารก็คือ นักโทษจะต้องอยู่ในห้อง หรือ ตู้ที่ไม่มีอากาศเข้าได้ และมีช่องใส่สารโปแตสเซียม ไซยาไนด์ (Potassium Cyanide) หรือ โซเดียม ไซยาไนด์ (Sodium Cyanide) ผสมกับกรดไฮโดรคลอริก (Hydrochloric Acid) ซึ่งจะทำให้เกิดแก๊สไฮโดรไซยานิค (Hydrocyanic) ซึ่งจะทำลายความสามารถในการผลิตฮีโมโกลบินในเม็ดเลือด จะทำให้นักโทษหมดสติในเวลาไม่กี่วินาที

ที่เกี่ยวข้อง", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545) : หน้า 67-71 .

³² <http://www.correct.go.th/cm2.htm>

และจะเสียชีวิตในเวลาอีกไม่นานนัก หลังจากนั้น เจ้าหน้าที่ซึ่งสวมชุดและหน้ากากป้องกันแก๊สจะเข้าไปทำความสะอาดศพของนักโทษโดยปราศจากสารพิษ³³

4 การประหารชีวิตด้วยการแขวนคอในประเทศสหรัฐอเมริกา

การประหารชีวิตด้วยการแขวนคอ (Hanging) เจ้าหน้าที่จะผูกเชือกที่คอของนักโทษประหาร จากนั้น ประตุกล ซึ่งอยู่ที่พื้นใต้นักโทษจะเปิดออก นักโทษก็จะตกลงไป ซึ่งทำให้เกิดภาวะการขาดออกซิเจน เพื่อป้องกันการที่คอของนักโทษจะขาด เจ้าหน้าที่จึงต้องคำนวณความยาวของเชือกให้สัมพันธ์กับน้ำหนักตัวของนักโทษ มลรัฐวอร์ชิงตัน และ มลรัฐเดลาแวร์ จะใช้วิธีการประหารชีวิตแบบนี้ ส่วนมลรัฐ นิวแฮมป์เชียร์ จะใช้วิธีการดังกล่าวหากว่าวิธีการประหารโดยการฉีดสารพิษเข้าร่างกายได้ถูกห้ามใช้

5 การประหารชีวิตโดยการยิงเป้าในประเทศสหรัฐอเมริกา

การประหารชีวิตด้วยการยิงเป้า (Firing Squad) จะมีเจ้าหน้าที่จำนวน 5 คนถือปืนเล็งไปที่นักโทษประหาร แต่เจ้าหน้าที่บางคนจะถือปืนที่ไม่มีลูกกระสุน ดังนั้น จึงไม่อาจทราบได้ว่า เพฆณฆาตคือใคร ปัจจุบัน วิธีการนี้ยังคงมีใช้อยู่ในมลรัฐ ไอดาโฮ และมลรัฐ ยูทาห์

นอกนี้ อยู่ในประเทศ สหรัฐอเมริกา ยังมี 12 รัฐ และ DC ที่ไม่มีโทษประหารชีวิต คือ Alaska , Washington DC , Hawaii , Iowa , Maine , Massachusetts , Michigan , Minnesota, North Dakota , Rhode Island , Vermont , West Virginia , Wisconsin

2.4.2 การบังคับโทษประหารชีวิตของประเทศเวียดนาม

สำหรับประเทศเวียดนามนั้น ก็เป็นประเทศหนึ่งที่ยังคงไว้ซึ่งโทษประหารชีวิต และถือว่าโทษประหารชีวิตนั้น เป็นโทษระดับสูงสุด และร้ายแรงที่สุด เพื่อใช้สำหรับความผิดบางลักษณะที่มีความรุนแรง หรือ กระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง และ ศีลธรรมอันดีของประชาชน ส่วนว่าจะมีความผิดประเภทใด และจะมีขั้นตอน หรือวิธีการ และมาตรการอย่างไรที่นำมา ใช้ใช้ในการประหารชีวิตในปัจจุบันของประเทศเวียดนามนั้น จะได้กล่าวให้ทราบในต่อไปนี้

³³ วิศิษฎ์ เจนนานท์ ร.ต.อ., "โทษประหารชีวิต ศึกษาวิธีการบังคับโทษด้วยการฉีดยาพิษกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2545) : หน้า 99 .

2.4.2.1 โทษและวัตถุประสงค์ในการลงโทษตามกฎหมายอาญาของเวียดนาม ในปัจจุบัน

ตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศเวียดนาม มาตรา 26 ได้บัญญัติไว้ว่า โทษ เป็น มาตรการบังคับที่เข้มงวดที่สุดของรัฐ เพื่อเล็งใส่ลงล่าง หรือ จำกัดสิทธิ และผลประโยชน์ของผู้กระทำความผิด โทษ ถูกกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา และโดยมีศาลเป็นผู้ตัดสิน

ส่วนวัตถุประสงค์ของการลงโทษนั้น มาตรา 27 ประมวลกฎหมายอาญาของเวียดนามได้ บัญญัติไว้ว่า การลงโทษไม่เพียงแต่ต้องการให้ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษและทำให้ผู้ถูกลงโทษได้ รับความทุกข์ทรมานเท่านั้น แต่ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอบรมหรือปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำความ ผิดให้กลับตัวเป็นคนดีมีประโยชน์ต่อสังคม มีจิตสำนึกในการเคารพ ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎ กเกณฑ์ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม นอกจากนี้การลงโทษยังมีวัตถุประสงค์เพื่อยับยั้งไม่ให้ผู้กระทำ ความผิดกลับมามีโอกาสทำผิดอีกครั้งและเพื่อยับยั้งไม่ให้ผู้อื่นเอาเป็นเยี่ยงอย่าง ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ เพื่อยับยั้งและป้องกันอาชญากรรมในสังคม

2.4.2.2 ประเภทโทษและประเภทความผิดที่มีโทษประหารชีวิตตามประมวล กฎหมายอาญาของประเทศเวียดนาม

ก). ประเภทโทษตามประมวลกฎหมายอาญาของเวียดนาม

ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศเวียดนาม ได้บัญญัติ และแบ่งประเภทของโทษตามที่ ได้ บัญญัติไว้ใน มาตรา 28 ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 2 ประเภท ได้แก่ โทษตันตอ และ โทษเพิ่มเติม³⁴

1. โทษตันตอ ซึ่งประกอบด้วย

- 1). ตักเตือน
- 2). ปรับ
- 3). ดัดสร้างโดยไม่ตัดอิสระภาพ
- 4). เนรเทศออกจากประเทศ
- 5). จำคุกมีกำหนดเวลา
- 6). จำคุกตลอดชีวิต

³⁴ ประมวลกฎหมายอาญาแห่ง ส ส เวียดนาม,ฉบับลงวันที่ 21 ธันวาคม ค.ศ.1999,(นครฮานอย:โรง พิมพ์ แห่งชาติ,02/2000), มาตรา 28.

7). ประหารชีวิต

2. โทษเพิ่มเติม ซึ่งประกอบด้วย

- 1). ห้ามดำรงตำแหน่ง ห้ามดำเนินกิจการหรือประกอบอาชีพหนึ่งอาชีพใด
- 2). ห้ามอยู่
- 3). จำกัดที่อยู่
- 4). ปลดบางสิทธิ์ของพลเมือง(สิทธิ์เลือกตั้งและสมัครรับเลือกตั้ง)
- 5). ริบทรัพย์สิน
- 6). ปรับ (ในบางกรณีอาจจะเป็นโทษต้นตอ)
- 7). ขับไล่ออกจากประเทศ (ในบางกรณีอาจจะเป็นโทษต้นตอ)

ข).ประเภทความผิดที่มีโทษประหารชีวิตตามประมวลกฎหมายอาญาของเวียดนาม
ประเภทความผิดที่มีโทษประหารชีวิตตามที่ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาของ
เวียดนามมีดังต่อไปนี้

ความผิดฐานทำลายความสงบสุขของชาติ

มาตรา 78 การทรยศต่อชาติ

มาตรา 79 การเคลื่อนไหวเพื่อวัตถุประสงค์โค่นล้ม(ล้มล้าง)อำนาจอธิปไตยของประชาชน

มาตรา 80 การเป็นนักสืบสอดแนม

มาตรา 82 การต่อต้านอำนาจรัฐ

มาตรา 83 การเป็นปฏิการ(การเป็นกบฏ)

มาตรา 84 การก่อการร้าย

มาตรา 85 การทำลายพื้นฐานวัตถุ-เทคนิค(พื้นฐานโครงร่าง)ของ ส ส เวียดนาม

ความผิดต่อชีวิต สุขภาพ เกียรติยศและศักดิ์ศรีของมนุษย์

มาตรา 93 การฆาตกรรม

มาตรา 111 การข่มขืนกระทำชำเรา

มาตรา 112 การข่มขืนกระทำชำเราเด็ก

ความผิดฐานละเมิดต่อกรรมสิทธิ์

มาตรา 139 การหลอกลวงยึดครองทรัพย์สิน

การกระทำผิดในกรณีดังต่อไปนี้จะถูกลงโทษตัดอิสรภาพ(จำคุก)ตั้งแต่ 12 ปี ถึง 20 ปี หรือ ตัดอิสรภาพ(จำคุก)ตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

- 1). การยึดครองทรัพย์สินที่มีมูลค่าตั้งแต่ 500 ล้าน ดง ขึ้นไป
 - 2). ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินอย่างร้ายแรงเป็นพิเศษ
- ความผิดฐานละเมิดต่อระเบียบการคุ้มครองเศรษฐกิจ**
มาตรา 153 การค้าขายเถื่อน

การกระทำผิดในกรณีดังต่อไปนี้จะถูกลงโทษตัดอิสรภาพ(จำคุก)ตั้งแต่ 12 ปี ถึง 20 ปี หรือ ตัดอิสรภาพ(จำคุก)ตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

- 1). วัตถุที่มีมูลค่าตั้งแต่ 1000 ล้าน ดง ขึ้นไป
- 2). ได้รับผลประโยชน์ที่ไม่ถูกต้องอย่างหลงหลายเป็นพิเศษ
- 3). ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงเป็นพิเศษ

มาตรา 157 การผลิต การค้าขายสินค้าปลอมที่เป็นเสบียงอาหารหรือยารักษาและป้องกันเชื้อโรค

มาตรา 180 การผลิต การครอบครอง การขนส่ง และจำหน่ายเงินตรา หรือพันธบัตร ปลอม
ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

มาตรา 193 การผลิตยาเสพติดที่ผิดกฎหมาย

การกระทำผิดในกรณีดังต่อไปนี้จะถูกลงโทษตัดอิสรภาพ(จำคุก) 20 ปี หรือตัดอิสรภาพ(จำคุก)ตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

- 1). ยางยาฝิ่น ยางกัญชา หรือกาวโกกา ที่มีน้ำหนักแต่ 5 กิโลกรัม ขึ้นไป
- 2). เฮโรอิน หรือ โคคาอิน ที่มีน้ำหนักแต่ 100 กรัม ขึ้นไป
- 3). ยาเสพติดอื่นๆ ที่อยู่ในภาวะแข็งที่มีน้ำหนักแต่ 300 กรัม ขึ้นไป
- 4). ยาเสพติดอื่นๆ ที่อยู่ในภาวะเหลวที่มีน้ำหนักแต่ 750 มิลลิลิตร ขึ้นไป
- 5). ยาเสพติดสองประเภทขึ้นไป ซึ่งมีปริมาณเทียบเท่ากันกับที่ได้กำหนดไว้แต่ ข้อ 1 ถึง ข้อ 4

ข้างต้นนี้

มาตรา 194 การมีไว้ในครอบครอง การขนส่ง หรือการซื้อขาย ยาเสพติดที่ผิดกฎหมายการกระทำผิดในกรณีดังต่อไปนี้จะถูกลงโทษตัดอิสรภาพ(จำคุก) 20 ปี หรือตัด อิสรภาพ (จำคุก) ตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

- 1). ยางยาฝิ่น ยางกัญชา หรือกาวโกกา ที่มีน้ำหนักแต่ 5 กิโลกรัมขึ้นไป
- 2). เฮโรอิน หรือ โคคาอิน ที่มีน้ำหนักแต่ 100 กรัม ขึ้นไป

- 3). ใบ ดอก หนากกล้วย หรือใบโกกาท ที่มีน้ำหนักแต่ 75 กิโลกรัมขึ้นไป
- 4). หนากฝิ่นแห้งที่มีน้ำหนักแต่ 600 กิโลกรัมขึ้นไป
- 5). หนากฝิ่นสดที่มีน้ำหนักแต่ 150 กิโลกรัมขึ้นไป
- 6). ยาเสพติดอื่นๆ ที่อยู่ในภาวะแข็งที่มีน้ำหนักแต่ 300 กรัม ขึ้นไป
- 7). ยาเสพติดอื่นๆ ที่อยู่ในภาวะเหลวที่มีน้ำหนักแต่ 750 มิลลิลิตร ขึ้นไป
- 8). มียาเสพติดสองประเภทขึ้นไป ซึ่งมีปริมาณเทียบเท่ากันกับที่ได้กำหนดไว้ในข้อหนึ่งข้อใด

ตามที่กล่าวมาข้างต้นนี้

มาตรา 197 การจัดตั้งการนำใช้ยาเสพติดอย่างผิดกฎหมาย

การกระทำผิดในกรณีดังต่อไปนี้จะถูกลงโทษตัดอิสรภาพ(จำคุก) 20 ปี หรือตัด อิสรภาพ (จำคุก)ตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

- 1). ก่อความเสียหายต่อสุขภาพของคนหลายคน ซึ่งมีอัตราส่วนแต่ 61% ขึ้นไป
 - 2). ทำให้มีการเสียชีวิตหลายคน หรือก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงเป็นพิเศษ
- ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่**

มาตรา 278 การยกยอกทรัพย์สิน

มาตรา 279 การรับสินบน

มาตรา 289 การให้สินบน

ความผิดฐานละเมิดพันธะหรือความรับผิดชอบทางทหาร

มาตรา 321 การต่อต้าน(ไม่ปฏิบัติตาม)คำสั่ง

มาตรา 322 การยอมจำนนศัตรู

มาตรา 323 การทำลายอาวุธ อุปกรณ์เทคนิคทางทหาร

ความผิดต่อสันติภาพและความสงบสุขของชาวโลก

มาตรา 341 การทำลายทำให้เสียหายต่อสันติภาพ ก่อสงครามรุกราน

มาตรา 342 การต่อต้านมนุษย์

มาตรา 343 การเป็นอาชญากรสงคราม

2.4.2.3 โทษประหารชีวิต ขั้นตอน และวิธีการประหารชีวิตของเวียดนาม

ดังที่กล่าวมาแล้วว่าโทษประหารชีวิตเป็นโทษที่ร้ายแรงที่สุด ใช้สำหรับความผิดบางลักษณะที่มีความรุนแรง หรือกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง และศีลธรรมอันดีของประชาชน หรืออาจกล่าวได้ว่า การลงโทษประหารชีวิตนั้นเป็นการนำใช้มาตรการพิเศษ ของรัฐเพื่อเป็น

การจัดการ และกำจัดผู้ที่เป็นอันตรายต่อสังคม ซึ่งยากต่อการแก้ไขแล้วนั้น ให้ออกไปจากสังคมอย่างสิ้นเชิง

สำหรับขั้นตอน และวิธีการบังคับโทษประหารชีวิตของประเทศเวียดนาม นั้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฉบับปรับปรุงใหม่ ลงวันที่ 9 มิถุนายน ค.ศ.2000 ได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 228 และ 229 ดังนี้คือ

มาตรา 228 ได้บัญญัติเกี่ยวกับขั้นตอนการพิจารณาคำตัดสินประหารชีวิตก่อนที่จะนำตัวผู้ถูกตัดสินไปประหารชีวิต ซึ่งได้บัญญัติไว้ว่า หลังจากคำตัดสินประหารชีวิตมีผลศักดิ์สิทธิ์ทาง ด้านกฎหมาย (คำพิพากษาถึงที่สุด) แล้ว ศาลที่ตัดสินนั้นต้องส่งสำนวนคดีไปยังประธานศาลประชาชนสูงสุด และต้องส่งสำเนาคำตัดสินไปยังอัยการประชาชนสูงสุด และภายในกำหนดสองเดือน นับแต่วันที่ได้รับคำตัดสินและสำนวนคดี ศาลประชาชนสูงสุดและอัยการประชาชนสูงสุดต้องออกคำตกลงคัดค้านหรือไม่คัดค้านคำตัดสินดังกล่าว หรือ มีคำตกลงว่าจะรื้อฟื้นคดีนั้นคืนหรือไม่ สำหรับ ผู้ที่ถูกตัดสินลงโทษประหารชีวิตนั้น มีสิทธิ์ ที่จะเขียนคำร้องขอภัยโทษต่อประธานประเทศ ภายในกำหนดเวลาเจ็ดวันหลังจากที่คำตัดสินหรือคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว

คำตัดสินประหารชีวิตจะถูกปฏิบัติ หากไม่มีคำคัดค้านจากประธานศาลประชาชนสูงสุด หรืออัยการประชาชนสูงสุดตามระเบียบการติดตามตรวจตรา หรือรื้อฟื้นคดีคืนใหม่ ในกรณีผู้ถูกตัดสินลงโทษประหารชีวิตได้เขียนคำร้องขอภัยโทษต่อประธานประเทศนั้น คำตัดสินจะถูกปฏิบัติ ภายหลังจากที่ประธานประเทศได้ลบล้างคำร้องขอนั้น(ไม่ให้อภัยโทษ)³⁵

มาตรา 229 ได้บัญญัติเกี่ยวกับขั้นตอน และวิธีการบังคับโทษประหารชีวิต ซึ่งได้บัญญัติไว้ว่า เมื่อคำตัดสิน หรือคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว ประธานศาล (ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล) ที่ได้ตัดสินคดี ดังกล่าว จะออกคำสั่งปฏิบัติ และแต่งตั้งสภาพปฏิบัติคำตัดสินประหารชีวิต ซึ่งมีตัวแทนจากหลาย องค์กร เช่น ตัวแทนจากศาลประชาชน จากองค์การอัยการประชาชน และเจ้าหน้าที่ตำรวจ สภาพปฏิบัติ คำตัดสินของศาลจะต้องตรวจสอบประวัติของผู้ถูกลงโทษเสียก่อนที่จะปฏิบัติโทษประหารชีวิต

ในกรณีผู้ถูกลงโทษประหารชีวิตนั้น หากเป็นหญิง ก่อนที่จะออกคำสั่งให้ปฏิบัติคำตัดสิน นั้น ประธานศาลประชาชนที่ตัดสินคดีดังกล่าวจะต้องจัดตั้งการตรวจสอบบรรดาเงื่อนไขที่จะพ้น จากการบังคับโทษประหารชีวิตตามที่ได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 35 ของประมวลกฎหมายอาญาเสียก่อน หากมีข้ออ้างอิงว่าผู้ลงโทษประหารชีวิตนั้น มีเงื่อนไขตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 35 ของประมวลกฎหมาย

³⁵ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฉบับปรับปรุงใหม่ลงวันที่ 09 มิถุนายน ค.ศ.2000.มาตรา 228.

อาญาแล้วประธานศาลประชาชนที่ตัดสินคดีดังกล่าวก็จะไม่ออกคำสั่งให้ปฏิบัติคำ ตัดสินและรายงาน ให้ประธานศาลประชาชนสูงสุดรับทราบเพื่อพิจารณาเปลี่ยนโทษประหารชีวิต มาเป็นโทษตัดอิสรภาพ (จำคุก) ตลอดชีวิตแทน

โทษประหารชีวิตจะถูกปฏิบัติด้วยการยิงเป้า³⁶ ก่อนที่จะปฏิบัติโทษประหารชีวิตต่อนักโทษที่เป็นหญิงนั้น นอกจากจะตรวจสอบประวัติของผู้ต้องโทษแล้วสภาพปฏิบัติคำตัดสินยังจะต้องตรวจตรา บรรดาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขที่จะไม่ถูกปฏิบัติโทษประหารชีวิตตาม มาตรา 35 ของประมวล กฎหมายอาญาดังที่กล่าวมานั้น

ในกรณีที่สภาพปฏิบัติคำตัดสินของศาลพบว่าผู้ถูกลงโทษหากมีเงื่อนไขตามมาตรา 35 นั้น สภาพปฏิบัติคำตัดสินจะต้องงดการปฏิบัติโทษ และรายงานให้ประธานศาล (ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล) ที่ออกคำสั่งปฏิบัติคำตัดสินนั้น เพื่อรายงานต่อประธานศาลประชาชนสูงสุดพิจารณา เปลี่ยน แปลง โทษประหารชีวิตมาเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต

หากไม่มีบรรดาเงื่อนไขที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว โทษประหารชีวิตก็จะถูกปฏิบัติ แต่ก่อนที่จะ ประหารชีวิตนักโทษนั้นต้องมอบคำสั่งปฏิบัติโทษ คำตกลงไม่คัดค้านของประธานศาลประชาชนสูงสุด และอัยการประชาชนสูงสุดให้ผู้ถูกตัดสินลงโทษประหารชีวิตอ่าน และหากกรณีผู้ที่ถูกตัด สินลงโทษ ประหารชีวิตได้เขียนคำร้องขอภัยโทษต่อประธานประเทศ ก็ต้องให้ผู้ถูกลงโทษอ่านคำ ตกลงลบล้าง คำร้องขอภัยโทษ (คำตกลงไม่ให้อภัยโทษ) นั้น

การปฏิบัติโทษประหารชีวิต ต้องทำอย่างละเอียดรอบคอบ และบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร บันทึกชัดเจนเกี่ยวกับการมอบบรรดาคำสั่งและคำตกลงต่างๆให้ผู้ถูกลงโทษอ่านดูบันทึกการให้ปากคำ หรือคำพูดของเขา และบรรดาจดหมายหรือทรัพย์สินของที่เขาฝากให้ญาติใกล้ชิดในกรณีที่มีเหตุการณ์ พิเศษเกิดขึ้นในเวลาปฏิบัติโทษประหารชีวิตนั้น สภาพปฏิบัติคำตัดสินของศาลจะต้องงดการปฏิบัติไว้ แล้ว รายงานให้ประธานศาลที่ออกคำตกลงปฏิบัตินั้น เพื่อรายงานต่อประธาน ศาลประชาชนสูงสุดรับ ทราบ

2.4.3 โทษประหารชีวิตของประเทศอังกฤษ

การลงโทษประหารชีวิตในประเทศอังกฤษมีมาแต่สมัยโบราณ ซึ่งเป็นการลงโทษที่รุนแรงมาก และมีวิธีการมากมาย ตลอดจนวิธีการพิจารณาคดีของศาลก็ใช้วิธีการทรมานร่างกายเพื่อบีบบังคับ

³⁶ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฉบับปรับปรุงใหม่ลงวันที่ 09 มิถุนายน ค.ศ.2000, มาตรา 229.

คล้ายจารีตนครบาลของไทยเพื่อให้ได้ความจริงจากจำเลย การลงโทษประหารชีวิตในประเทศอังกฤษสมัยก่อนมีมากมายและธรรมดาแม้จะกระทำความผิดเล็กน้อยก็จะถูกตัดสินลงโทษประหารชีวิต

ต่อมาในสมัยพระนางวิกตอเรีย จึงได้มีการยกเลิกการประหารชีวิตสำหรับความผิดสถานเบา ส่วนความผิดประเภทอื่นๆยังคงไว้ เช่น ความผิดฐานฆ่าคนตาย ฐานกบฏ ก่อการจลาจล หรือก่อการอันใดอันเป็นการทรยศต่อชาติในเวลาสงคราม รวมทั้งการประหารชีวิตคนต่างชาติที่เข้ามากระทำการร้ายในประเทศด้วย

ประเทศอังกฤษถือว่า การประหารชีวิตผู้ต้องโทษเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้น ประเทศอังกฤษจึงมีวิธีการประหารชีวิตที่มิดชิดเรียบร้อย โดยต้องทำให้นักโทษตายจริงในเวลาอันรวดเร็ว อังกฤษจึงนิยมใช้วิธีการแขวนคอ และที่ไม่นิยมการตัดศีรษะเช่นประเทศในยุโรปด้วยกัน คือ ฝรั่งเศส และเยอรมัน เพราะการตัดศีรษะศพอยู่ในสภาพแยกออกจากกัน หรือการใช้เก้าอี้ไฟฟ้าอย่างสหรัฐอเมริกาอาจทำให้ศพอยู่ในสภาพที่ไม่ดีได้

ในปี ค.ศ.1965 ได้มีการยกเลิกโทษประหารชีวิตในประเทศอังกฤษหลังเกิดคดีสำคัญอันนำมาซึ่งข้อถกเถียงในเรื่องการยกเลิกโทษประหารชีวิต ซึ่งเป็นกระแสที่รุนแรงตั้งแต่ปี ค.ศ.1952 เป็นต้นมา โดยปัจจุบันแทนที่ศาลอังกฤษจะลงโทษหนัก แต่ศาลจะส่งตัวผู้ต้องโทษไปยังคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิเศษเพื่อพิจารณาตัดสินว่าควรปฏิบัติอย่างไรต่อผู้กระทำความผิดนั้นๆ

2.4.4 โทษประหารชีวิตในประเทศ อินเดีย ³⁷

การประหารชีวิตครั้งแรก ตั้งแต่ช่วงปลายปี ค.ศ.1990 ได้เกิดขึ้นเมื่อเดือนสิงหาคม ปี 2547 ท่ามกลางการสนับสนุนอย่างกว้างขวาง ซึ่งสร้างความหวาดกลัวให้กับผู้ที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาคดี ว่าอาจจะถูกประหารชีวิตเร็วขึ้น

ทางการอินเดียได้ต่อต้านการประหารชีวิตในบางกรณี แต่กลับยอมให้มีการประหารชีวิตเกิดขึ้นกับกรณีอื่นๆ เช่น เมื่อปี พ.ศ.2547 รัฐบาลอินเดียได้ร้องขอความเมตตาให้แก่ นาย Ayodhya Prasad Chaubey ผู้มีสัญชาติอินเดีย ซึ่งถูกประหารชีวิตในประเทศอินโดนีเซียเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2547 ในข้อหาค้ายาเสพติด แต่รัฐบาลกลับให้มีการประหารชีวิตคนสัญชาติอินเดียคนอื่นๆ

³⁷ โทษประหารชีวิตในประเทศอินเดีย สำหรับการประชุมสุดยอดแห่งประชาคมยุโรป และอินเดีย เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2548 สามารถดูได้ที่ (PDF) : [http://web.amnesty.org/library/pdf/ASA2005ENGLISH/\\$File/ASA2003405.pdf](http://web.amnesty.org/library/pdf/ASA2005ENGLISH/$File/ASA2003405.pdf)

สถิติของการประหารชีวิตในประเทศอินเดียนั้น ไม่อาจทราบได้ โดยเมื่อพฤษภาคม 2548 กลุ่มสิทธิมนุษยชนในอินเดีย และกลุ่มสหภาพประชาชนเพื่อสิทธิประชาธิปไตย (PUDR) ได้เรียกร้องให้รัฐบาลอินเดียเผยแพร่ข้อมูลการประหารชีวิตที่เกิดขึ้นตั้งแต่ประเทศอินเดียได้รับเอกราชเป็นต้นมา ต่อสาธารณะชนให้รับทราบ โดยกลุ่ม PUDR ได้ท้าทายสถิตินี้ โดยอ้างถึงรายงานของคณะกรรมการทางกฎหมายที่ระบุว่า มีผู้ที่ถูกประหารชีวิตอย่างน้อย 1,422 คน ระหว่างปี ค.ศ.1953 และปี ค.ศ.1963 การประหารชีวิตทั้งหมดในประเทศอินเดียนั้น ทำโดยการแขวนคอ หรือการยิงเป้า อย่างไรก็ตามคณะกรรมการทางกฎหมายของอินเดียได้ให้คำเสนอแนะว่า การประหารชีวิตด้วยการฉีดยาเป็นวิธีการประหารชีวิตที่มี "มนุษยธรรม" มากขึ้น

2.4.5 โทษประหารชีวิตในประเทศออสเตรเลีย

สำหรับประเทศออสเตรเลียนั้น ตามกฎหมายแล้วจะไม่มี การลงโทษผู้กระทำความผิดด้วยโทษประหารชีวิตมาเป็นเวลานานแล้ว เนื่องจากได้มีการยกเลิกโทษประหารชีวิตไปแล้ว ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1922 แต่เมื่อเกิดเหตุการณ์วินาศกรรมที่เกาะบาห์ลี ก็เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งว่า การยกเลิกโทษประหารนั้นเป็นการเหมาะสมหรือไม่

ตัวอย่างเหตุการณ์ที่เกาะบาห์ลี

เมื่อไรถึงเรียกว่าถูกต้อง หรือเป็นความต้องการจะมาเท่านั้น ชาวออสเตรเลียไม่ได้เจอกับเนื้อหาที่ไม่น่าพูดถึงนี้มาเป็นเวลานานมากแล้ว เหมือนลัทธิที่ออกเสียงใช้สิทธิ หรือการรวมกลุ่ม และการพูดอย่างอิสระสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ ไม่ว่าจะได้กระทำความผิดอะไรก็ตามเป็นจุดยืนของประชาธิปไตยของออสเตรเลีย โทษประหารชีวิตที่ถูกปลงอย่างเป็นทางการในออสเตรเลียใน 1985 ชาวออสเตรเลียคนสุดท้ายถูกฆ่าโดยการตัดสินพิพากษาอรรถคดี ชาวออสเตรเลีย Ronald Ryan, ถูกแขวนคอในคุก Melbourne's Pent ridge เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 1967 เพื่ออ้างอิง จอห์น PM Howard " I have a pragmatic opposition to the death penalty based on the belief that, from time to time, the law makes mistakes and you can't bring somebody back after you've executed him. "ฉันได้ทำการคัดค้านเกี่ยวกับโทษประหารชีวิต บนพื้นฐานความเชื่อว่า, ต้องมีบ้างที่กฎหมายทำความผิดพลาด และ คุณไม่สามารถนำชีวิตของคนกลับมาหลังจากที่คุณได้ดำเนินการประหารชีวิตของเขาแล้ว"

แต่ต่อมาเหตุที่เกาะบาห์ลีในอินโดนีเซียที่เกิดขึ้น ผู้คนจำนวน 192 คน จาก 18 ชาติ รวมถึงชาวออสเตรเลีย 88 คน ถูกสังหารโหด เมื่อ 12 ตุลาคม มันคือสิ่งที่เลวร้ายที่สุดของออสเตรเลีย และของประเทศอินโดนีเซีย ตำรวจชาวอินโดนีเซียเท่าที่ได้มีการจับกุมผู้ต้องสงสัยถึง 17 คน และมีการไต่

สวนอย่างละเอียด พร้อมได้รับความช่วยเหลือโดยเป็นทางการจากชาวออสเตรเลีย สำหรับความ ยุติธรรมชาวอินโดนีเซียนั้น อาจแปลกเมื่อชาวออสเตรเลียถามหาหลักฐานต่อต้าน มี 17 คนที่ดูว่ามี หลักฐานที่มั่นคง มีจำนวนหนึ่งได้สารภาพ กรณีการวางระเบิด จะสามารถเริ่มต้นพิจารณาในศาล Denpasar ทันทีทันใดเดือนนี้ Jakarta ได้ชี้บอกถึงโทษ ซึ่งไม่มีสิ่งอื่นใด นั่นคือโทษประหารชีวิต Australia's Timothy McVeigh กล่าวว่า ควรจะพักคำตัดสินของคณะลูกขุนที่ตัดสินให้มีความผิด ไว้ก่อนแล้วจึงลองคิดกันอีกทีว่า บางทีพวกเขาอาจจะเป็นผู้ที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคตก็ได้ใน สภาวะ หนีเสือปะจระเข้ จึงเกิดขึ้น

ออสเตรเลียคือผู้นำโลกในการเลิกล้มของการลงโทษประหารชีวิต Queensland คือที่แรก ของที่ใดที่ได้ทำการลบล้างโทษประหารชีวิตในปี 1922 และออสเตรเลียคือฝ่ายที่เห็นตรงกันข้ามกับ การทำงานของสหประชาชาติในการออกความเห็นในที่ประชุมระหว่างประเทศ ในเรื่องการประหาร ชีวิต Canberra คือผู้สนับสนุนสหประชาชาติต่อต้านโทษประหารชีวิต และเป็นสาระของนโยบาย Canberra จึงหากการรับรองจาก Jakarta ที่เขาไม่ถูกดำเนินการ ก่อนยอมรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนของ เขา มันเป็นเรื่องพื้นฐานหนึ่งของนโยบายต่างประเทศ ชาวออสเตรเลียพูด "เราต่อต้านโทษประหารชีวิต ในสภาพการณ์ทั้งหมด" การทำให้เจ็บแค้นใจของคนเกาะบาหลีในอินโดนีเซียทำให้ออสเตรเลียอยู่ใน ตำแหน่งท่าทายเป็น ความรวดเร็วของการหาหลักฐานนั้นเป็นไปได้อย่างรวดเร็วมาก โดยเทคโนโลยี และ ความชำนาญของตัวแทนต่างประเทศเช่นเดียวกันกับตำรวจสหพันธ์ชาวออสเตรเลีย ได้มีการรวบรวม หลักฐานสำคัญโดยการไต่สวน รัฐบาลออสเตรเลียต่อต้านการประหารชีวิตของผู้คนซึ่งจะได้มีการ ตัดสินให้ได้รับความตาย ประเทศอินโดนีเซียคือหนึ่งใน 84 ประเทศ ถ้าผู้ที่ถูกตัดสินว่ากระทำผิด จะ เผชิญการถูกยิง ซึ่งเกิดขึ้นบ่อยๆ เนื่องจากความไม่ถูกต้องของความยุติธรรม อีกทั้งชาวอินโดนีเซีย นั้นรังเกียจชาวออสเตรเลียอย่างมากมาย แต่ต่อมาเหตุการณ์ที่เกาะบาหลีในอินโดก็เกิดขึ้น เมื่อ 12 ตุลาคม อาจทำให้ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไปได้

ชาวอินโดนีเซียซึ่งถูกกล่าวหาเป็นผู้วางระเบิดมองตัวเองว่าเป็น Foot soldier's ของศาสนา อิสลาม ในสงครามพิทักษ์ศาสนามุสลิม พูดตามคำพูด Benson ชาวออสเตรเลียที่ต่อต้านโทษประหาร ชีวิต "ACADP ไม่สนับสนุนการตัดสินใจของประเทศอินโดนีเซียที่จะลงโทษประหารชีวิตผู้ต้องหาจาก การระเบิดที่เกาะบาหลีในตอนนี้ ถึงแม้ว่าชาวออสเตรเลียจำนวนมากมายังคงงงกับเหตุการณ์ที่เกิด ขึ้นอย่างหนักกับเหตุการณ์บาหลีในอินโดนีเซีย ชาวออสเตรเลียส่วนใหญ่ไม่แคร์ใจและตัดสินให้ ประหารชีวิตแต่ต้องการให้ลงโทษจำคุกตลอดชีวิตโดยไม่มีการปล่อยจากคุก โดยมีคำพูดของ Benson ที่กล่าวแสดงความเสียใจที่รัฐบาลชาวออสเตรเลียนั้นอาจจะได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ เกาะบาหลีในอินโดนีเซีย แต่วันที่ยากกว่าคือวันพรุ่งนี้ ขณะที่รัฐมนตรีต่างประเทศ Alexander วาง

พวงหรีด ในที่เกิดเหตุให้กับชาวออสเตรเลียที่ถูกถูกระเบิดสามวันหลังจากที่โจมตี นักการทูตที่ไม่พอใจกับเหตุการณ์ซึ่งช่วยระบุบุคคลที่ถูกโจมตีจนเกรียมที่โรงพยาบาล กล่าวถึงสิ่งนั้นว่า"เราควรจะชวนคอให้หมด"

ปัจจุบัน ถึงแม้จะมีการเรียกร้องให้ยกเลิกโทษประหารชีวิตจากองค์การปกป้องสิทธิมนุษยชนอย่างกว้างขวาง แต่ก็ยังมีหลายประเทศที่คงไว้ซึ่งโทษประหารชีวิต และประเทศต่างๆเหล่านั้นได้มีวิธีการประหารชีวิตแตกต่างกันไป ดังที่จะได้มีตารางแสดงให้เห็นในภาคผนวก